

výroční zpráva

S T Á T N Í T E C H N I C K É K N I H O V N Y

2 0 0 2

ISSN 1212-6268
ISBN 80-86504-08-5

ÚVOD	5	obsah
TVORBA FONDŮ	7	
Akvizice a zpracování knih	8	
Akvizice	8	
Zpracování	9	
Metodicko-technická supervize	9	
Akvizice a zpracování časopisů	10	
Domácí časopisy	10	
Zahraniční časopisy	11	
Elektronické informační zdroje	11	
Správa katalogů a retrokonverze	13	
Klasické lístkové katalogy	13	
Elektronické katalogy	13	
Retrokonverze generálního katalogu	13	
SPRÁVA A OCHRANA FONDŮ	15	
Revize a obsahová prověrka fondů	16	
Historický fond	16	
Zpracování a využívání historického fondu	17	
Správa a ochrana historického fondu	17	
SLUŽBY STK	18	
Uživatelé	19	
Referenční středisko	19	
Reprografické služby	21	
Mezinárodní meziknihovní služby	21	
Předplacené báze on-line časopisů a sekundárních zdrojů	22	
VIRTUÁLNÍ POLYTECHNICKÁ KNIHOVNA	23	
SPOLUPRÁCE S KNIHOVNAMI, ORGANIZACEMI A SYSTÉMY	25	
Mezinárodní spolupráce	25	
ISSN	25	
EAGLE/SIGLE/KSŠL	27	
Národní spolupráce	28	
Analytická bibliografie ANL	28	
Kooperace v bibliografické a rešeršní činnosti	28	
PSH (Polytematický strukturovaný heslář)	29	
EUNIS-CZ	29	
INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE	30	
Nová podoba webu STK	30	
OPAC (On-line Public Access Catalogue)	30	
Virtuální polytechnická knihovna (VPK)	30	
Terciární databáze	30	
Z39.50 protokol v STK	31	
TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	32	
PROJEKT NÁRODNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNY	33	
ŠKOLICÍ STŘEDISKO STK	34	
VZTAHY K VEŘEJNOSTI	36	
VÝZKUMNÉ ÚKOLY A GRANTY	38	

obsah

Program LI „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ (program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy)	
Projekt LI200028 – Multifunkční centrum Virtuální polytechnické knihovny jako zdroj informací pro oblast technických a aplikovaných přírodních věd	38
Projekt LI01018 – „Informační zdroje pro STM a nástroje pro jejich zpřístupňování („Portál STM“)	39
Projekt LI200041 Velkoplošná multilicence na přístup do databáze Web of Science	41
VISK – „Veřejné informační služby knihoven“ (Program Ministerstva kultury)	
VISK2 – podprogram č. 2 „Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven“	
Projekt Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2002	41
Projekt „Expertní školení navazující na úroveň znalostí ECDL“	42
VISK5 – podprogram č. 5 „RETROKON – Národní program retrokonverze“	
Projekt Retrokonverze generálního katalogu knih STK, záznamy z let 1913–1977.	
Etapa II – 2002	42
Výzkumný záměr MSM 000010001	
„Zajištění informačních zdrojů a služeb z oblasti techniky a příbuzných věd pro výzkum a vývoj“	44
MATERIÁLNÍ, PRACOVNÍ A PROVOZNÍ PODMÍNKY	46
Hospodaření STK	46
Přehled čerpání neinvestičních účelových prostředků	47
Celkové vyhodnocení čerpání mzdových prostředků v roce 2002	48
Úpravy objektu	48
DARY	49
Knižní dary	49
Finanční dary	49
PŘEHLED NAKOUPENÝCH ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	50
PŘEHLED POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA 106/1999 Sb.,	
O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM V ROCE 2002	52
PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST	53
Publikační činnost	53
Přednášková činnost	54
PŘEHLED ÚTVARŮ STK	56
JMENNÝ SEZNAM PRACOVNÍKŮ	57
STATISTIKA ČINNOSTI STK V ROCE 2002	60
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	70

Ing. Martin Svoboda

ŘEDITEL

ÚVOD

Na konferenci o knihovnách v digitálním věku měl závěrečný panel zodpovědět tři provokační otázky: „Budou za deset let ještě knihy? Budou za deset let ještě knihovny? A budou za deset let ještě knihovníci?“ Po vzrušené debatě se přítomní shodli, že jak knihy, tak knihovny existovat budou, i když se nejspíš budou lišit od těch dnešních. Naprostá shoda se týkala knihovníků: ti se musí proměnit podstatně, jinak jejich role převezmou jiní. Řekl bych, že Státní technická knihovna jde těmto změnám v ústrety: Jednak tím, že chystáme své uživatele na nové formy přístupu k dokumentům, ať již novým, elektronickým, nebo k tradičním, které jim rovněž dodáme až na stůl. Zdálo by se, že pracujeme na svém zániku: pro řadu služeb k nám čtenář vůbec nemusí chodit, přesto se počet fyzických návštěv v posledních letech téměř nemění. Naproti tomu počet návštěv virtuálních se proti loňsku zdvojnásobil, je trojnásobkem virtuálních návštěv před pouhými čtyřmi lety a už čtyřnásobkem současných návštěv fyzických.

Na tom, aby byla schopná absorbovat tyto trendy – ba snad jim i aktivně napomáhat – knihovna cílevědomě pracuje, ať již to je kontinuální vzdělávání vlastních (i cizích knihovníků) v poskytování elektronických služeb nebo vzdělávání čtenářů v užívání nových forem dokumentů. Ale zejména jsou to projekty, které se snaží čtenářům cestu za kýženou informací usnadnit a pomoci jim orientovat se v záplavě elektronicky přístupných zdrojů, ať již získaných v licenčních jednáních nebo volně přístupných na internetu (to je Portál STM) anebo jim až na stůl doručit články z časopisů dnes již z několika desítek českých knihoven (to je Virtuální polytechnická knihovna, která se zvolna stává standardem služeb v ČR). Je pravda, že knihovnu rozvojové projekty poněkud vyčerpávají, ale uvědomujeme si, že jinak nám hrozí, co řečeno v úvodu.

Minulý rok sliboval novou naději pro rozhodující pokrok v přípravě stavby Národní technické knihovny. Nové vedení ministerstva se k projektu postavilo velmi vstřícně, začalo se jednat – a v tom přišla povodeň. Přesto se věci konečně posunuly na nejvyšší úroveň a začalo se jednat i mezi Ministerstvy školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem financí. Rok 2003 by tak měl přinést konečně zřetelný pokrok.

Ale povodeň neznamenal jen zádrhel pro Národní technickou knihovnu: našťastí vydržely ochranné bariéry u Karlových lázní a skvěle fungovala víc než sto let stará kanalizace, takže vody z podzemí nijak neohrožily fondy Státní technické knihovny. Hůře dopadlo Klementinum, kde prosakující vody zničily trafostanici

úvod a kotelnu, takže v nevytápěné budově elektřinu dodával agregát hučící na dvoře. Nefungovalo připojení na internet, jen s obtížemi fungovala městská doprava, tak jsme rozvezli pracovníkům domů desítku počítačů, aby mohli alespoň pracovat na retrospektivní konverzi.

A tak i přes všechny obtíže knihovna kráčí čelem vstříc budoucnosti. Jak úspěšně, o tom nechť si laskavý čtenář udělá obrázek z detailního vyprávění v následujících kapitolách.

Mgr. Štěpánka Žižková

VEDOUcí ODBORU TVORBY FONDŮ

TVORBA FONDŮ

Pracovníci odboru tvorby fondů se starají hlavně o to, aby knihovní fond Státní technické knihovny byl výběrovou sbírkou všech typů informačních zdrojů potřebných pro zajištění rozvoje technických a aplikovaných přírodních věd. Hlavním pomocníkem v jejich snažení je vypracovaný a každoročně aktualizovaný „Profil knihovního fondu Státní technické knihovny“, který určuje tematickou, druhovou, jazykovou, geografickou a institucionální strukturu fondu, včetně úplnosti a rozsahu doplňování jednotlivých informačních zdrojů a časového pásma jejich zařazování i vyřazování z fondu.

V roce 2002 proběhla v STK reorganizace, která se projevila v odboru tvorby fondů nejen na jeho přecíslování z dvojky na trojku. Především jsme se snažili „narovnat“ některé logické nepravdivosti v činnostech při akvizici a zpracování informačních pramenů. Oddělení firemní literatury se de facto rozdělilo na dvě části – akvizice a zpracování periodik, které přešly do oddělení časopisů a akvizice, a zpracování neperiodik, které bylo včleněno do oddělení akvizice a zpracování knih. Celý odbor tak od poloviny roku 2002 má tři oddělení, která by se zkráceně či pracovně dala nazvat: knihy, časopisy a retrokonverze (včetně správy katalogů). Oddělení akvizice a zpracování knih i časopisů mají také od července 2002 k dispozici „své“ odborníky na věcný popis přímo uvnitř oddělení.

Další velkou změnou roku 2002 je zrušení agendy mezinárodní výměny publikací, která se rok od roku stávala méně efektivní. Poslední roky partneři požadovali po STK především neprofilové publikace, na jejichž získávání jsme vynakládali neodpovídající pracovní úsilí. Takto vyměněné dokumenty v posledních letech ani nenacházely patřičný ohlas u čtenářů. Celý podzim 2002 jsme vyřizovali rozpracované objednávky zahraničních partnerů a těm největším jsme nabídli partnery náhradní (především z řad regionálních, krajských knihoven).

V oddělení akvizice a zpracování knih jsme změnili od základů systém práce tak, aby každý dokument byl od momentu objednávky až po jeho jmenný popis zpracováván jedním odpovědným pracovníkem. Pod jednotlivými záznamy jsou tak „podepsána“ maximálně tři jména: ten, kdo dokument objednal a vypracoval jmenný popis, autor věcného popisu a supervizor záznamů neperiodik STK. Od září roku 2001 zpracováváme knihy v rámci systému sdílené katalogizace do jedné pracovní báze v softwarovém prostředí KP-win společně s osmi knihovnami ČVUT. Knihovny ČVUT a STK se pro potřeby sdílení akvizičních a posléze plných katalogizačních záznamů chovají vůči sobě jako rovnocenní partneři a STK je v systému knihoven

tvorba fondů

ČVUT chápána jako devátá knihovna (s touto dohodou souvisí i fakt, že uživatelé – studenti ČVUT používají pro registraci v STK stejnou identifikační kartu jako ve svých fakultních knihovnách). Záznamy nejen vytváříme, ale snažíme se i dodržet co nejlépe pravidla jmenného popisu podle instrukcí české katalogizační agentury. Záznamy proto procházejí dvojnásobnou kontrolou; záznam odsouhlasený místním supervizorem je následně překontrolován supervizorem souborného katalogizování STK/ČVUT. Odborníci věcného popisu v oddělení akvizice a zpracování knih se ve druhé polovině roku pod vedením supervizora souborného katalogizování a metodického oddělení STK začali také věnovat práci se jmennými autoritami. Proběhla školení a ve spolupráci s ČVUT přispíváme do báze autorit Národní knihovny ČR korektními autoritními záznamy.

Oddělení akvizice a zpracování časopisů, ač rozšířeno reorganizací o akvizici a zpracování firemních časopisů a o pracovníka věcného popisu, ještě stále čeká na svou skutečnou transformaci, která by měla přijít s implementací softwaru KP-win v průběhu roku 2003. Důležitost činností oddělení retrokonverze a správy katalogů je rok od roku větší přesně tak, jak se přibližujeme momentu výstavby a následného přestěhování a transformace Státní technické knihovny v Národní technickou knihovnu v Dejvicích. Jen s dokonale uspořádaným a evidovaným fondem lze totiž bezztrátově manipulovat.

Rok 2002 byl pro celou Českou republiku rokem záplav, jejichž vlivem přišla STK o sadu časopisů poslaných na svázání do knihařského závodu v Kralupech nad Vltavou. Utopené časopisy pocházejí z roku 2000 a oddělení akvizice a zpracování časopisů pracuje na jejich opětovném získání, ať již z antikvariátů, či alespoň ve formě kopií.

V dalším textu podrobněji popisujeme činnosti tvorby fondů v STK:

Akvizice a zpracování knih

Akvizice

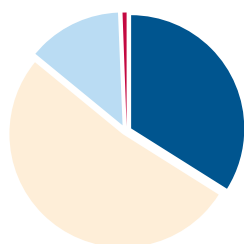
Přírůstek knih nezaznamenává v posledních letech velké výkyvy, v roce 2002 jsme měli jen mírný tříprocentní pokles v nákupu oproti roku 2001. Vzhledem k tomu, že se snažíme o co nejlepší podchycení vydávané domácí i zahraniční profilové technické literatury, je možné říci, že tato čísla svědčí o ustálenosti tohoto trhu. Přesto se nespokojujeme s komunikací se zaběhnutými vydavatelskými a snažíme se nepřetržitě tuto oblast prozkoumávat, mapovat a hledat nové vydavatelské zdroje.

Akvizice knih a speciálních informačních zdrojů je ilustrována grafem.

Fond STK byl po přetřídění FIZ v roce 2002 rozšířen o 2 519 jednotek knih, 3 020 jednotek FIZ, 1 042 disertací a 11 elektronických databází.

Rozložení informačních pramenů podle způsobu jejich získání je následující:

	nákupem	darem	výměnou	náhradou za ztracené publikace
české	1 531	189	0	39
zahraniční	688	16	56	0
celkem	2 219	205	56	39

■ knihy
■ FIZ
■ disertace
■ elektronické inf. zdroje

Rozložení akvizice podle druhů jednotlivých získaných dokumentů vykazuje překvapivě vysoký podíl firemních informačních zdrojů (FIZ), tj. 3 886 jednotek. Ne všechny získané FIZ se však dostanou do speciálních fondů STK; FIZ se třídí a dokumenty s nižší informační hodnotou jsou předávány k volnému rozebrání uživatelům referenčního střediska. Multiplikáty přeposíláme již tradičním partnerům: Moravské zemské knihovně v Brně a Studijní a vědecké knihovně Moravskoslezského kraje v Ostravě.

Také poměr mezi nakupovanými českými a zahraničními knihami se drží na přibližně stejném poměru 2:1. Velké změny nelze očekávat, dokud bude naše uživatelská obec jazykově takřka výhradně orientovaná na produkci v angličtině a němčině.

Zpracování

Zpracování přírůstků knih a speciálních informačních zdrojů se řídí platnými katalogizačními pravidly AACR2, pracujeme v systému KP-win a data jsou ukládána ve výměnném formátu UNIMARC.

Jmenné zpracování

Pro jmenný katalog, resp. pro databázi jmenného katalogu bylo zpracováno 4 710 titulů, z toho

knih a seriálů	2 331
firemních informačních zdrojů	975
disertací	1 241
výzkumných zpráv	163

Věcné zpracování

Celkem bylo zpracováno 3 742 titulů, z toho

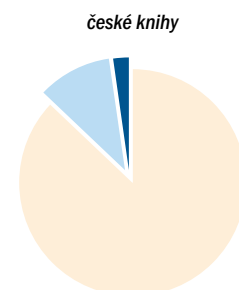
knih a seriálů	1 355
firemních informačních zdrojů	970
disertací	1 241
výzkumných zpráv	163
CD	13

Věcné zpracování knih zaostalo v roce 2002 za jmenovým popisem o 976 záznamů. Důvodem je především přednostní zpracování výzkumných zpráv a disertací, které STK shromažďuje a zpracovává na základě pověření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Záznamy o disertacích obhájených na českých vysokých školách jsou totiž dále exportovány ve formátu SIGLE ke zpracování v centru FIZ Karlsruhe jako součást vkladu ČR v rámci systému SIGLE. Výše uvedený skluz ve věcném zpracování tohoto druhu dokumentů doženeme v prvních měsících roku 2003.

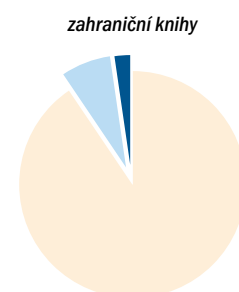
Metodicko-technická supervize

Metodicko-technickou supervizi akviziční linky STK a sdílené katalogizace STK/ČVUT v systému KP-win zajišťovala v průběhu roku 2002 STK. Bylo třeba revidovat toky dat mezi AK-LINK (ČVUT) a DataFlex a v automatizovaném výpůjčním systému se musela část transferu dat přehodnotit a upravit.

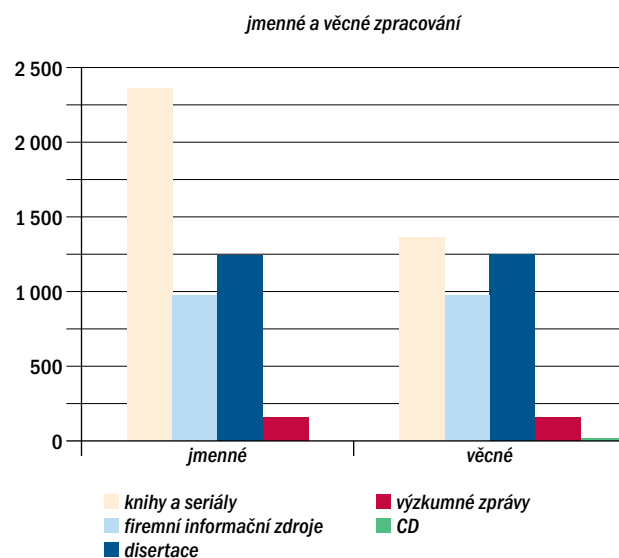
Dále bylo nutné vyjasnit kompetence v rámci spolupráce a komunikace s knihovnami ČVUT na společné tvorbě dat.

■ nákup
■ dar
■ náhrada

■ nákup
■ výměna
■ dar

tvorba fondů

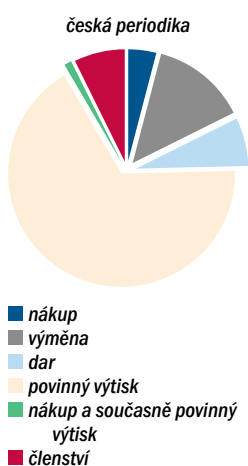
Akvizice a zpracování časopisů

Domácí a zahraniční časopisy získává v souladu s profilem STK oddělení akvizice a zpracování časopisů a od poloviny roku 2002 zajišťuje vedle jmenného i jejich věcné zpracování. Nákup je financován z více zdrojů, větší část prostředků na nákup zahraničních časopisů se čerpá z výzkumného záměru „Zajištění informačních zdrojů pro výzkum a vývoj“. Dalším zdrojem financí je sponzorský dar od firmy Škoda Auto.

Spolupráce knihoven v rámci Virtuální polytechnické knihovny (VPK) napomáhá při výběru potřebných titulů v období sjednávání předplatného na další rok. S využitím Souborného katalogu VPK, resp. jeho technologických nástrojů umožňujících získat potřebné podklady pro účelnou koordinaci nákupu periodik, je možné dosáhnout vyššího pokrytí uživatelských potřeb požadovanými informačními zdroji a současně efektivněji hospodařit s finančními prostředky. Blíže viz v části *Virtuální polytechnická knihovna*.

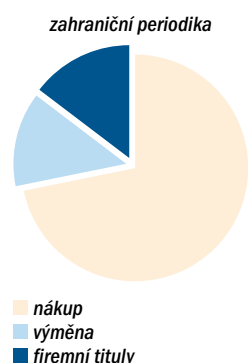
V červnu roku 2002 proběhlo výběrové řízení na nového dodavatele zahraničních periodik, v němž však opět zvítězila rakouská společnost Minerva. Na základě smlouvy s Minervou bude STK nakupovat zahraniční časopisy do svého fondu počínaje rokem 2003.

Celkem jsme v roce 2002 nakoupili 1 913 titulů časopisů. Při pohledu na loňská čísla jde o jednorázový nárůst počtu titulů. U zahraničních titulů platí, bohužel, stejné jazykové omezení jako u nákupu zahraničních knih, téměř výhradní orientace uživatelů STK na angličtinu a němčinu. Pro časopisy v STK platí stále ještě jedna bariéra: uživatelé do určité míry lpí na tištěných verzích „svých“ titulů. V případě, kdy vydavatel nabízí plné elektronické verze titulů časopisů, je cena tradičního tištěného vydání vždy vyšší. Není v zájmu uživatelů ani knihovny, aby dochlo k přechodu k většímu používání elektronických periodik prosazovali násilím. Musíme však uvážit finanční nároky nákupu časopisů, nebránit se trendu elektronizace časopisů a pokusit se překonávat konzervativnost uživatelů tam, kde je podložena pouhým návykem.

Z celkového počtu 449 profilových tuzemských periodik tvoří:

nákup	19 titulů
výměna	61 titulů
dar	31 titulů
povinný výtisk	300 titulů
nákup a současně povinný výtisk	5 titulů

Z celkového počtu 1 464 titulů zahraničních periodik získaných v roce 2002 představuje:

nákup	1 049 titulů
výměna	200 titulů
firemní tituly	217 titulů

Domácí časopisy

Akvizice českých časopisů byla v roce 2002 ještě ovlivněna novelou tiskového zákona č. 302/2000 Sb., která přiznávala STK právo povinného výtisku všech periodik z ČR včetně regionálních mutací. V důsledku toho docházelo v roce 2002 67% z celkového počtu 449 profilových titulů jako povinný výtisk. Zároveň se však akvizice českých časopisů potýkala s nepřiměřeným množstvím docházejících neprofilových titulů a regionálních mutací časopisů, které nebyly relevantní ani z hlediska požadavků uživatelů STK. Naší snahou bylo docílit zrušení práva povinného výtisku pro STK, k němuž došlo s účinností od 1. 1. 2003 ustanovením zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. Bohužel tato novela zjevným nedopatřením nevedla ke zrušení našeho práva na získávání regionálních mutací periodik. O tomto problému budeme jednat s Ministerstvem kultury ČR v roce 2003.

Oddělení nakupovalo 19 titulů a dalších pět titulů docházelo zároveň s povinným výtiskem.

Zahraníční časopisy

Fond zahraničních časopisů je tvořen tituly v tradiční tištěné formě, z nichž přibližně 120 je zpřístupněno i v elektronické verzi. Uživatelům jsou elektronické verze takových titulů časopisů přístupné z adresy http://newalex.stk.cz:7777/pls/portal30/stk.dyn_el_cas_psh.show. Současně pracujeme na jejich katalogizaci a tím umožnění jejich vyhledávání v Katalogu časopisů STK.

V roce 2002 docházelo do STK 1 464 titulů zahraničních časopisů. Nárůst zaznamenaly zejména zahraniční časopisy získávané výměnou, naopak jsme v roce 2002 nedostali žádné dary. Nárůst „výměnových“ zahraničních titulů je nutné přičíst na vrub zrušení agendy mezinárodní výměny. Jde vlastně o ukončení clearingu mezi STK a jednotlivými partnery tak, aby oboplně došlo k dočerpání nastřádaných finančních zdrojů. Časopisy takto získané v roce 2002 budou v roce 2003 do fondu STK normálně nakoupeny.

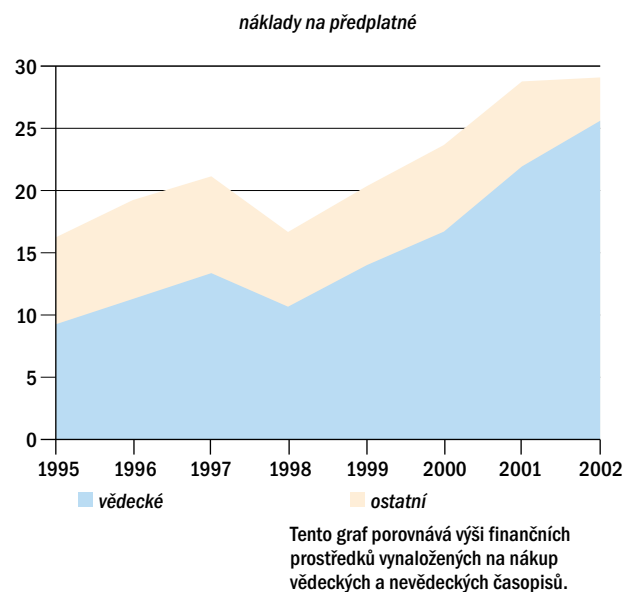
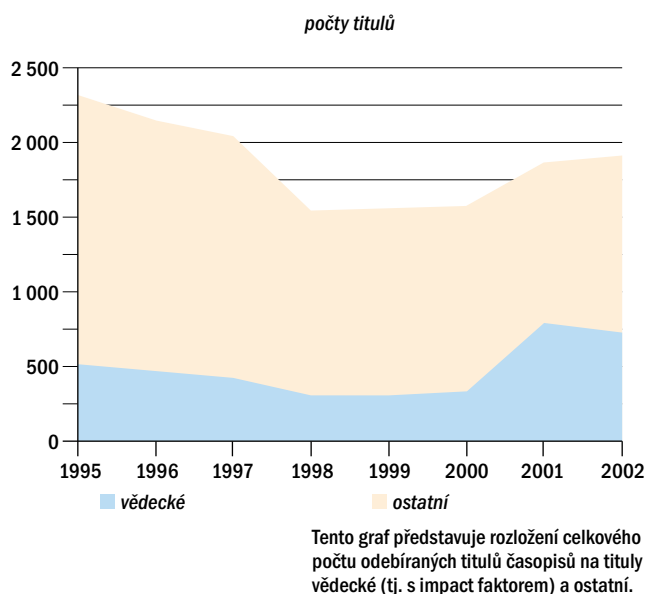
Z běžného rozpočtu STK bylo zapláceno 12% plateb, 88% plateb za zahraniční časopisy bylo uhrazeno z institucionální dotace výzkumného záměru MSM 000010001. Opět jsme bojovali s uvolňováním prostředků až ve druhé polovině roku 2002, se všemi důsledky z toho plynoucími, tj. ztrátou finančních výhod za včasnou platbu a ztíženou možností koordinace nákupů s ostatními vysokoškolskými a vědeckými a studijními knihovnami.

Jak je vidět, ceny skutečně vědeckých titulů časopisů rok od roku stoupají, jejich počet se drží na přibližně stejné úrovni.

Elektronické informační zdroje

Na základě licenčních smluv uzavřených v roce 2000 s podporou účelové dotace projektu LI200028 pokračoval přístup do plnotextových bází dat vydavatelství Elsevier Science a Springer v rutinním režimu.

Přístup do elektronických plnotextových verzí časopisů odebíraných v tištěné formě od vydavatelství Elsevier Science do fondu STK a účastnických knihoven Virtuální polytechnické knihovny je poskytován prostřednictvím služby ScienceDirect. Statistiky využívání SD prokazují, že jde o velmi frekventovanou službu, poskytující velmi kvalitní informace. Ve srovnání s rokem 2001 došlo v roce 2002 ke zvýšení zájmu o tuto službu cca o 24% (srovnáváno podle počtu uskutečněných vyhledávání v SD). Využívání služby SD bylo v podstatě bezproblémové. Dosavadní způsob využívání plně ospravedlňuje relativně vysokou cenu licenčního poplatku.

tvorba fondů

Informace o konsorciu Elsevier Science/SD jsou k dispozici na [www stránkách INVIK STK](http://www.stk.cz/info_elsevier.html) http://www.stk.cz/info_elsevier.html.

Přístup ke všem titulům elektronických časopisů vydavatelství Springer Verlag prostřednictvím služby LINK umožňuje celonárodní licence. Počet účastníků konsorcia vzrostl v r. 2002 o dalších 13 účastníků na současných 82 knihoven, vysokých škol, ústavů apod. Zájem o tuto službu vzrostl o 68%. Do počtu 160 964 stažených článků z celkem 455 nabízených titulů se však promítá i postupně se zvyšující počet členů konsorcia.

Informace o konsorciu LINK/Springer jsou k dispozici na [www stránkách INVIK STK](http://www.stk.cz/info_springer.html) http://www.stk.cz/info_springer.html, pokyny pro účast v konsorciu jsou k dispozici na URL http://www.stk.cz/konsorcium_springer.html.

V rámci téhož projektu byla v roce 2002 dokončena jednání o rozšíření konsorciální licence na přístup do kompletního souboru titulů vydávaných American Chemical Society (ACS) o další čtyři účastníky. Významné je rovněž rozšíření licence o přístup do ACS Archives.

Jako jeden z výstupů projektu LI01018 „Informační zdroje pro STM a nástroje pro jejich zpřístupňování“, jehož hlavním nositelem je rovněž STK, byl v roce 2002 zprovozněn přístup do elektronických verzí časopisů vydavatelství J. Wiley & Sons na základě konsorciální licenční smlouvy uzavřené v předchozím roce.

Na základě licenční smlouvy z roku 2001 pokračovalo rutinní využívání přístupu do kompletního seznamu elektronických verzí časopisů vydavatelství Academic Press prostřednictvím služby IDEAL pro jedenáctičlenné konsorcium. Smlouva garantuje rovněž přístup do „backfiles“ od roku 1993. V průběhu roku 2002, kdy došlo ke sloučení AP s vydavatelstvím ElsevierScience, přešla licenční smlouva s AP v nezměněné podobě pod ScienceDirect. Přístup k titulům bývalého AP byl již koncem roku převeden na server SD.

Za licenční poplatky pro přístup k elektronickým časopisům vydala v r. 2002 STK 6 531 tis. Kč. Z prostředků projektu LI200028 bylo v roce 2002 zapláceno na elektronické informační zdroje (ACS, Springer, Elsevier) 4 053 tis. Kč. Z prostředků projektu LI01018 pak bylo za elektronické informační zdroje (AP a Wiley) zapláceno téměř 2 478 tis. Kč.

V rámci projektu LI200041 „Velkoplošná multilicence na přístup do databáze Web of Science“, jehož nositelem je Knihovna Akademie věd ČR a STK jedním z 26 spolunositelů, pokračuje přístup k SCI (Science Citation Index) od června 2000 a k JCR (Journal Citation Reports) od září 2001. Další možnosti jsou popsány v kapitole „Služby“, v části Předplacené báze on-line časopisů a sekundárních zdrojů.

Mimo tyto velkoplošné licence bylo z finančních zdrojů STK zakoupeno devět dalších databází (ASPI, ČNB, ČSNI, Firemní monitor ČR, Anopress, SIGLE, ULRICH Plus, MDT, TAM-TAM) a dvě databáze (ISSN a Firemní monitor a Monitor tlače SR na r. 2003) byly získány zdarma.

Přehled o těchto zdrojích včetně jejich obsahové charakteristiky je umístěn na webové adrese http://www.stk.cz/databaze_casopisy.html.

Správa katalogů a retrokonverze

tvorba fondů

Informační aparát pro zpřístupnění fondů STK zahrnuje oba základní druhy katalogů: klasické lístkové i elektronické.

Klasické lístkové katalogy

Ve všech typech živých čtenářských lístkových katalogů jsme lístky průběžně doplňovali a vyřazovali. Po dohodě s odborem služeb není dále doplňován a ve 2. čtvrtletí 2002 byl definitivně uzavřen lístkový čtenářský katalog knižních novinek v hale služeb. Generální katalog knih nebyl v roce 2002 doplňován, protože nebyl uspokojivě vyřešen tisk katalogizačních záznamů systému KP-win.

Elektronické katalogy

OPAC (Online Public Access Catalogue) je rozdělen na OPAC knih přístupný na adrese <http://www.stk.cz/cgi-bin/dflex/CZE/STK> a OPAC časopisů na webové adrese <http://www.stk.cz/cgi-bin/dflex/CZE/CAS>, OPAC časopisů do r. 1992 je na <http://www.stk.cz/cgi-bin/dflex/CZE/RKC>. Na OPAC je navázán automatizovaný výpůjční systém s možností objednávek a rezervací. OPAC knih obsahuje 161 776 záznamů, OPAC časopisů 18 645 záznamů.

V roce 2002 jsme opět připravili tradiční tištěný „Seznam technických a přírodovědeckých časopisů objednaných do fondů STK, vybraných vysokoškolských knihoven a SVK“, který vychází především z údajů v Souborném katalogu Virtuální polytechnické knihovny umístěném na adrese: <http://www.vpk.cz/cgi-bin/vpk/cat/find>. Správa a organizace tohoto katalogu je v současnosti dotována programem Informační zdroje pro výzkum a vývoj v rámci úkolu LI200028 (viz kap. Výzkumné úkoly a granty).

Retrokonverze generálního katalogu

Retrokonverze katalogů, tj. převod tradičních lístkových katalogů do elektronické formy, má v podmínkách STK dvojí význam. Vedle standardního cíle – poskytnout uživatelům moderní nástroj pro vyhledávání potřebných zdrojů z fondů knihovny – snaží se STK zmapovat svůj fond před uvažovanou transformací na Národní technickou knihovnu a tento fond připravit pro přesun do nových prostor i pro jeho nové uspořádání (s preferencí volného přístupu uživatelů). Stěhování tak velkého fondu, jako má STK, je navíc možné pouze při využití moderních metod typu např. hromadného načítání čárových kódů v jednotlivých knihovních jednotkách.

Retrokonverze generálního katalogu knih

V průběhu roku 2002 proběhlo zpracování cca 200 tisíc záznamů generálního katalogu knih (GKK) STK z období let 1963–1977. Byly připraveny podklady pro přepis dat, probíhala koordinace přepisu, formální a částečně i obsahová kontrola přepisovaných dat a následně příprava podkladů pro fyzickou inventuru potvrzující přítomnost jednotek ve fondu STK. Výsledky fyzické inventury byly poté zpracovány do dat. Současně byl laděn software pro import záznamů do AKS KP-win, aby mohly být záznamy prověřené fyzickou inventurou zpřístupněny uživatelům v OPAC STK.

tvorba fondů

Práce probíhaly až do srpna 2002 v souladu s harmonogramem daným současně projektem Retrospektivní konverze generálního katalogu knih, záznamy z let 1913–1977, etapa II – 2002, na jehož řešení byly na doporučení hodnotitelské komise programu VISK5-RETROKON přiděleny finanční prostředky ve výši 519 tisíc Kč.

Povodňová situace sice nakonec nesnížila objem pořízených dat, ale posunula řešení navazujících částí úkolu – a to zejména zahájení kontroly pořízených dat se záznamy generálního katalogu knih, plánované na podzim 2002. Do této části úkolu se rovněž promítla nižší dotace, ze které tak nebylo možné úplně pokrýt smluvní zpracování dat.

Přesto se podařilo naplnit základní cíle úkolu ve stanoveném rozsahu a pozdržení činností z výše uvedených důvodů neohrozilo jeho dlouhodobé plnění. Současně je však třeba konstatovat, že tato retrokonverze postupně odhaluje řadu nedostatků ve zpracování, datujících se zejména do období 50.–70. let 20. stol., jejichž náprava je velice náročná, a to jak po technologické, tak zejména po personální stránce. Přes všechny obtíže má dořešení a náprava všech zjištěných nedostatků zásadní význam, a proto je třeba v této činnosti pokračovat a v nastávajícím období řešit zejména otázku posílení potřebné pracovní kapacity.

Retrokonverze generálního katalogu časopisů

V průběhu roku 2002 byla zahájena delší dobu odkládaná 4. etapa retrokonverze generálního katalogu časopisů, zahrnující kontrolu a sloučení naskenovaných dat a následné operace s nimi, tzn. automatizované úpravy a generování částí záznamů, aby byla zajištěna kvalita dat požadovaná pro automatizovaný generální katalog.

Během roku proběhly potřebné operace s daty, i když jejich průběh byl posunut cca o 3 měsíce vzhledem k povodňové situaci a kvůli personálním problémům v oddělení metodiky a koncepcí. Zpracovaná data byla v listopadu 2002 uživateli zpřístupněna prostřednictvím OPAC časopisů STK. V průběhu řešení úkolu se vyskytla možnost využít pro kontrolu a zajištění úplnosti dat další sekundární zdroj, tj. kartotéku obsahující cca pět tisíc záznamů titulů časopisů, kterou zpracovalo oddělení revize na přelomu 80. a 90. let, kdy proběhla fyzická revize cca 60 tisíc svazků vázaných časopisů této kartotéky a sloučení jejích dat s daty z retrokonverze. Převod této kartotéky do elektronické podoby byl na konci roku 2002 před dokončením. Po dokončení na jaře 2003 budou záznamy obou souborů sloučeny.

Retrokonverze GKČ v roce 2002 tak poskytla uživatelům STK cca 16 tisíc kompletních záznamů o titulech časopisů docházejících do fondu STK včetně možnosti objednání výpůjčky u vázaných svazků od roku 1977 do současnosti.

PhDr. Anna Patočková

VEDOUcí ODBORU OCHRANY A SPRÁVY FONDŮ

SPRÁVA A OCHRANA FONDŮ

Činnost v obou těchto oblastech byla v letošním roce poznamenána, stejně jako v řadě dalších knihoven, mimořádnými událostmi v podobě intenzivních dešťů a následných záplav. I když naše problémy byly nesrovnatelné se škodami, se kterými se musely vyrovnávat jiné knihovny, přesto do jisté míry oblast správy a ochrany fondů negativně ovlivnily. V průběhu červencových dešťů došlo k promáčení obvodových stěn v halách II a III depozitního skladu ve Lhotě u Dolních Břežan. Tato událost měla za následek zhoršení klimatických podmínek uložení knihovního fondu a následná porucha topného systému její řešení neusnadnila. Klimatická a mikrobiologická expertiza specialistů z Národní knihovny ČR našťastí poškození fondu nezjistila. Doporučila však řadu opatření, která v případě podobných událostí usnadní likvidaci jejich následků. Tato i další opatření (venkovní izolace obvodových zdí skladů), zahájená v areálu depozitního skladu před zmíněnými mimořádnými událostmi, jsou postupně realizována.

V Klementinu došlo v souvislosti se srpnovými záplavami k zavalení části revizní šachty kanálu pod skladem knihovního fondu. Zabezpečení přístupu k šachtě a zajištění její rekonstrukce si vyžádalo přestěhování části knihovního fondu v rozsahu cca 1 010 bm. Provoz byl tak na několik týdnů ztížen.

I přes tyto události je třeba konstatovat, že základní i depozitní sklady plnily svou funkci při správě a ochraně knihovních fondů, při expedici dokumentů na základě požadavků uživatelů i při pořizování xero kopií v depozitním skladu Lhota v plném rozsahu a v termínech běžných za standardních podmínek.

Problém povinného výtisku periodik, o kterém se zmiňovaly výroční zprávy již v předcházejících letech, dosud není zcela vyřešen. Počet periodik přicházejících tímto způsobem neustále narůstá zejména v části titulů, která je vzhledem ke svému obsahovému zaměření v rozporu s tematickým profilem knihovního fondu STK. V současné době je nutno ukládat cca 1 500 titulů s měsíčním přírůstkem cca 40 dalších titulů. Tento nárůst následně vynucuje každoroční přesuny knihovního fondu mezi sklady v Klementinu a depozitním skladem, což představuje nezanedbatelné pracovní i finanční zatížení.

Dodavatelsky byla průběžně zajišťována ochranná vazba skript a časopisů včetně převazby poškozených dokumentů zjištěných při revizi fondu nebo výpůjčkách dokumentů uživatelům. Celkem bylo svázáno 5 262 svazků časopisů, což představuje 1 123 tituly, 218 titulů se neváže. Jedná se zejména o firemní časopisy, které jsou uživatelům k dispozici po dobu tří let a poté se z knihovního fondu

správa a ochrana fondů

vyřazují. Vazba skript, převazba a oprava dokumentů z knihovního fondu byla zajištěna celkem u 297 svazků. Dále bylo zrestaurováno 235 dokumentů z historického fondu (podrobněji viz Správa a ochrana historického fondu).

Srpnová povodeň na Vltavě postihla i firmu, která zajišťovala pro STK část knihvazačských prací. Kromě jiného bylo zaplaveno a znehodnoceno i 39 již svázaných titulů časopisů z fondu STK. Vzniklá škoda činí 315 497,- Kč. Jelikož knihař nebyl pojištěn a škodě nemohl prokazatelně zabránit, škoda nebude STK firmou uhrazena.

Na ochranu fondu před zcizením bylo 5 262 svazků ošetřeno elektromagnetickými etiketami. Stávající zabezpečovací systém, který tyto etikety aktivuje/deaktivuje a na tomto základě upozorňuje na dokumenty, které jsou z knihovny odnášeny neoprávněně, byl shledán po několikaletém provozu již nedostatečným vzhledem ke zvyšujícímu se počtu chybných hlášení. Z několika nabídek byl proto vybrán a zakoupen nový systém EM 700 a další hloubkový aktivátor/deaktivátor nového typu LibAct. Tento systém, kromě již prokázané spolehlivosti ve srovnání se systémem předchozím, umožňuje též aktivaci/deaktivaci a sledování speciálních etiket pro označení CD-ROM a DVD.

Revize a obsahová prověrka fondů

Revizní oddělení zahájilo soustavnou revizi knihovního fondu novým technologickým postupem, který odpovídá nárokům současného knihovního zákona. Revize se řídí revizním plánem obsaženým v dokumentu „Revize fondů STK v návaznosti na ustanovení knihovního zákona č. 257/2001 Sb. a s ním souvisejících předpisů“, zpracovaným počátkem roku 2002. Tímto způsobem revize v letošním roce prověřila 99 961 knihovních dokumentů.

V návaznosti na retrokonverzi katalogů knižního fondu z let 1913–1977 pokračovala revize základního knihovního fondu započatá v loňském roce v depozitních skladech Lhota u Dolních Břežan a Písnice. V průběhu roku bylo takto zrevidováno 136 347 knihovních dokumentů.

Pokračovala též obsahová prověrka základního knihovního fondu z let 1950–1989 s následným vyřazením 408 knihovních dokumentů nesouvisejících s profilem knihovního fondu STK a obsahová prověrka drobných tisků a dokumentů s časově omezeným obsahovým významem s následným vyřazením 1 215 knihovních dokumentů.

Obsahová prověrka firemních informačních zdrojů vyřadila 11 800 firemních letáků.

Historický fond

Projekt „Optimalizace skladby, správy, ochrany a zpřístupňování historického fondu Státní technické knihovny se zvláštním zřetelem na jeho jádro“, zpracovaný a přijatý v r. 2002, zmapoval a zhodnotil současný stav historické části fondu STK a navrhl komplexní řešení péče o tento fond v následujících letech.

Již v r. 2002 byly zahájeny práce na odborném zhodnocení složení a historické hodnoty fondu. V první etapě byla hodnocena bohemikální periodika vhodná pro ochranné reformátování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru v rámci programu Veřejné informační služby knihoven – podprogramu VISK 7 – Kramerius.

Bylo zahájen průzkum unikátnosti dokumentů historického fondu STK s tematikou chemie, vojenství a mechaniky prostřednictvím bibliografického ověřování starých tisků ve význačných evropských bibliografiích. Jelikož zjištěný překryv výskytu v uvedených tematických okruzích nepřesahuje rozmezí 7,25–9%, lze předběžně usuzovat, že staré tisky z fondu STK se v jiných evropských knihovnách vyskytují spíše sporadicky.

Zpracování a využívání historického fondu

Bylo dokončeno bibliografické zpracování historického knižního fondu budovaného v letech 1718–1913. Fond obsahuje 22 187 historických dokumentů zpracovaných v 20 216 bibliografických záznamech. Záznamy jsou v současnosti vyexportovány ve struktuře UNIMARC do textového souboru, který bude možné importovat po určitých úpravách do nového automatizovaného knihovnického systému KP-win.

V roce 2003 bychom rádi zahájili zpracování historických časopisů a map. To však závisí na časových nárocích úprav záznamů historického knižního fondu pro jejich převedení do systému KP-win a na výsledku závěrečných revizí záznamů v databázi před jejím zpřístupněním uživatelům.

Správa a ochrana historického fondu

Klimatické podmínky uchovávání jak jádra historického fondu v trezorech v Klementinu, tak novější části v depozitním skladu jsou průběžně sledovány a regulovány dle stanovených norem a je zajišťován intenzivní úklid prostor, v nichž je fond skladován.

Po několikaleté přestávce již druhým rokem pokračuje restaurování dokumentů z historického fondu v kožených a polokožených vazbách. V letošním roce bylo takto ošetřeno 393 svazků.

Historický fond je dosud využíván poměrně zřídka. Širší zpřístupnění předpokládáme po dokončení a zveřejnění databáze historického fondu. V návaznosti na výše uvedený projekt optimalizace péče o fond plánujeme v následujícím roce nové zpracování badatelského řádu pro zpřístupňování historického fondu za specifických podmínek.

Mgr. Mária Kolářová
VEDOUcí ODBORU SLUŽEB

SLUŽBY STK

Rozsah služeb uživatelům byl v roce 2002 ovlivněn poměrně složitou situací v době letních prázdnin a v měsíci září, kdy v hale služeb probíhala rekonstrukce elektrického osvětlení. Služby knihovny byly omezeny na výdej dokumentů objednaných prostřednictvím internetu a jejich vracení. Všechny studovny byly téměř tři měsíce pro veřejnost uzavřeny, velmi omezeně byly poskytovány reprografické služby, bez omezení byly poskytovány tuzemské a mezinárodní meziknihovní služby. Situace byla zhoršena povodněmi, které bezprostředně knihovnu nepoškodily, ale knihovna byla hůře dostupná pro veřejnost, zóna vnitřního města byla bez povrchové i podzemní dopravy a harmonogram rekonstrukčních prací tak nemohl být dodržen.

Pokles výpůjček je způsoben především poklesem výpůjček z fondu „letákové“ firemní literatury, která se do fondu knihovny již nedoplňuje a zastaralý fond firemní literatury je z fondu postupně vyřazován. Tento trend bude postupovat i v dalších letech, do doby, kdy bude z fondu vyřazen zcela. Na základě rozhodnutí rady vedení byly do knih vráceny přílohy na CD-ROM, které byly až dosud půjčovány jako samostatná výpůjčka k papírovému dokumentu, takže i z těchto důvodů je „evidenční“ počet výpůjček nižší. Zároveň se zvýšil počet uživatelů, kteří využívají službu document delivery prostřednictvím Virtuální polytechnické knihovny (dále VPK) a mají možnost využívat díky technologii Ultra*Accessu nabídku informačních online zdrojů z vlastních počítačů.

V době omezeného provozu knihovny byl kompletně revidován a aktualizován příruční časopisecký a knižní fond ve všech studovnách, včetně ošetření knih elektromagnetickými etiketami. Ve všeobecné studovně jsou uživatelům ke studiu dostupné veškeré elektronické časopisy. Pro jejich větší propagaci byly regály s volně přístupnými tištěnými časopisy označeny elektronickými adresami online verzí těchto časopisů.

OPAC knih byl rozšířen o část retrokonvertovaného fondu staré signatury, který je uložen v depozitních skladech. OPAC časopisů, který je již napojen na automatizovaný výpůjční systém, byl doplněn o OPAC časopisů do roku 1992. Uživatelé si tak mohou objednávat jak starší knihy, tak novější časopisy prostřednictvím internetu bez osobní návštěvy knihovny.

Informační služba v hale služeb, ve studovnách a reprografické laboratoři poskytla uživatelům 9 618 písemných informací, z toho e-mailem 9 385 informací.

Na devíti výstavkách novinek knižního fondu bylo vystaveno 269 publikací, na něž bylo provedeno 41 záznamů na výpůjčku, ve všeobecné studovně byly

uspořádány dvě výstavy nově vydaných publikací nakladatelství Springer a Wiley.

Služby knihovny byly propagovány i formou kolektivních exkurzí široké neodborné veřejnosti, především studentů středních škol. Bylo uskutečněno 19 exkurzí, kterých se zúčastnil 251 účastníků.

Uživatelé

V roce 2002 se v STK zaregistrovalo 10 859 uživatelů s platným čtenářským průkazem, z toho bylo 6 797 studentů, což je 62,5% registrovaných uživatelů. Knihovnu fyzicky navštívilo 81 942 návštěvníků, každý registrovaný uživatel tak navštívil fyzicky knihovnu za rok více než sedmkrát. Pro návštěvníky, kteří chtějí pouze příležitostně využívat služeb studoven STK, bylo vydáno 708 jednorázových průkazů.

Se zvyšující se nabídkou elektronicky dostupných služeb se každoročně zvyšuje počet virtuálních návštěvníků knihovny, kteří si mohou vyřídit požadované služby jako vzdálení uživatelé z vlastních počítačů (340 648 návštěvníků prostřednictvím webu STK, což je více než trojnásobek počtu příchodících).

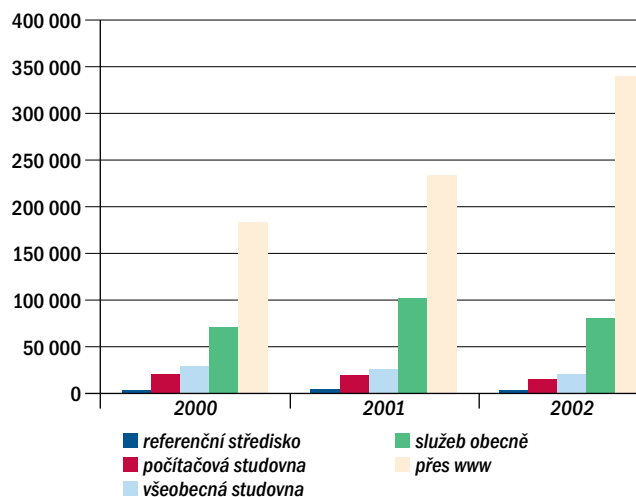
Návštěvnost počítačové studovny je stabilizovaná, počet registrovaných uživatelů mírně klesá, neboť nabídka internetových míst v Praze se výrazně rozšiřuje a uživatelé mají dnes v podstatně větší míře dostupný internet i na vlastních počítačích. 744 registrovaných uživatelů navštívilo počítačovou studovnu 15 660krát, každý uživatel strávil u počítače v průměru 1 hodinu 25 minut a studovnu navštívil v průměru jednadvacetkrát. Uživatelé zde strávili celkem 22 222 hodin.

Uživatelům byla nabídnuta nová služba – předregistrace uživatele. Uživatel, který neměl vystaven řádný čtenářský průkaz, dosud nemohl požádat o výpůjčku dokumentu prostřednictvím on-line objednávky. Předregistrace mu nyní umožní objednat výpůjčku a teprve při osobním vyzvednutí v knihovně se řádně registrovat a získat čtenářský průkaz. Tato služba je velmi využívána, šetří čas uživatelům a omezuje zbytečné cesty do knihovny.

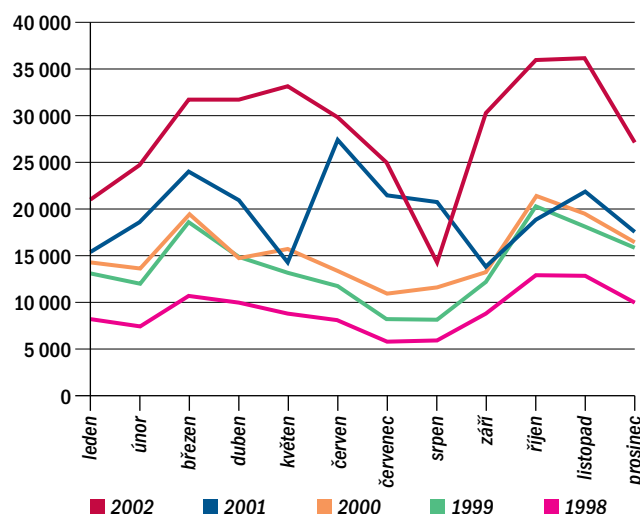
Referenční středisko

Středisko poskytuje konzultační, rešeršní a referenční služby z fondů STK a z informačních zdrojů dostupných na internetu. Práce referenčního střediska je zaměřena na služby nad rámec fondů knihovny a pomáhá

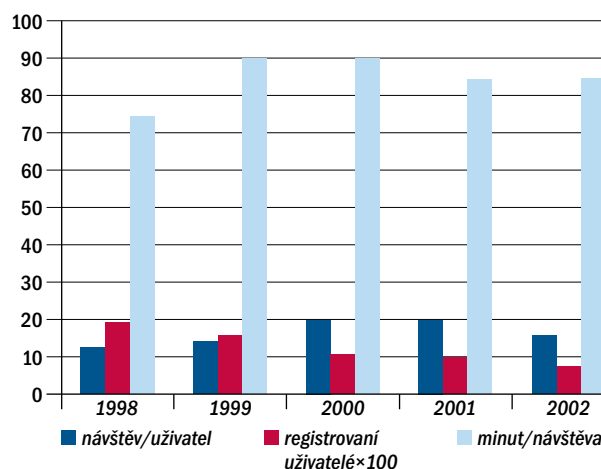
návštěvníci v letech 2000–2002

virtuální návštěvníci STK 1998–2002

využití počítačové studovny

služby stk

uživatelům orientovat se v nabízených a dostupných informačních zdrojích. Na webovských stránkách STK jsou neustále aktualizovány odkazy na zdroje jak sekundárních, tak primárních informací dostupných na internetu a v předplacených bázích dat na CD-ROM a on-line.

Rešerše a referenční dotazy jsou vyřizovány z předplacených bází dat přístupných on-line, z vybraných bází dat na CD-ROM, z vlastních bází dat, referátových časopisů, z ostatních informačních zdrojů ve fondu knihovny a z informačních zdrojů volně dostupných na internetu. Písemné požadavky na rešerše jsou každoročně výrazně nižší, což vypovídá o vyspělosti uživatelů a vyšší dostupnosti informačních zdrojů, především citační databáze Web of Science u odborných pracovníků. Uživatelé si rešerše provádějí ve většině případů již sami, případně s asistencí knihovníka, a to buď v referenčním středisku, všeobecné studovně nebo počítačové studovně.

Referenční dotazy jsou vyřizovány v referenčním středisku ústně nebo písemně na žádost uživatele.

Středisko zajišťuje prezenční a absenční výpůjčky z příručního fondu studovny, který zahrnuje kompletní Sbírku zákonů od roku 1918, sbírku norem ČSN, referátové časopisy a část fondu dokumentů firemní literatury typu firemní adresáře, výběrové katalogy firem a výrobků, ročenky, firemní dokumenty na CD-ROM. Informačně méně hodnotné firemní informační zdroje jsou ve středisku uchovávány po dobu dvou měsíců jako novinková služba a poté jsou poskytnuty uživatelům k volnému rozebrání.

Zhotovení kopií z příručního fondu střediska usnadňuje reprografická služba. Kopírování norem, případně

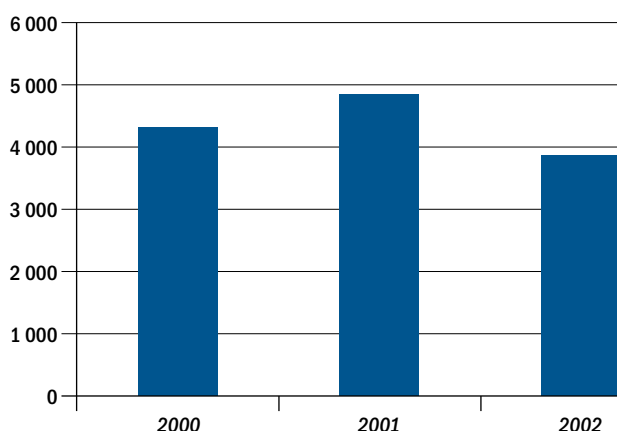
jejich částí, umožňuje uživatelům od října 2001 smlouva STK s Českým normalizačním institutem o poskytování kopií českých technických norem. V roce 2002 bylo pro uživatele zhotoveno 1002 stran kopií norem.

Středisko zpřístupňuje prezenčně i absenčně fond firemní literatury, který není možno zpřístupnit uživatelům prostřednictvím OPACu. Tento fond není součástí základního fondu STK, je zpracován pouze podle znaků MDT, je uložen v krabicích ve skladu III v Klementinu a není již doplňován novými přírůstky.

Pracovníci referenčního střediska zajistili pro širokou veřejnost dva cykly školení o práci s elektronickými databázemi a zavedli individuální konzultační službu pro práci s informačními zdroji. Školení byla úspěšná a budou pokračovat i v roce 2003.

V roce 2002 navštívilo referenční středisko 3 858 uživatelů. Pokles návštěv vůči předchozímu roku lze přičíst tomu, že kvůli rekonstrukcím a posléze záplavě bylo referenční středisko téměř tři měsíce zavřené. Bylo vyřizeno osm písemných rešerší a 35 písemných referenčních dotazů. Prezenčně bylo vypůjčeno 5 308 norem a 2 707 zákonů. Uživatelé stále více upřednostňují studium právní literatury v elektronické podobě, ASPI (Automatizovaný systém právních informací) patří k nejvíce využívaným elektronickým zdrojům na CD-ROM. Z fondu firemní literatury bylo prezenčně vypůjčeno 29 tisíc jednotek a uskutečněno 27 absenčních výpůjček. Pokles výpůjček z fondu firemní literatury odráží skutečnost, že se

návštěvy referenčního střediska

jedná o uzavřený fond, který již není doplňován a je postupně vyřazován. Aktuální firemní informace získává dnes uživatel většinou z aktualizovaných webovských firemních prezentací na internetu.

služby stk

Reprografické služby

z dokumentů z fondu STK jsou poskytovány ve všech studovnách STK, na samoobslužném kopírovacím stroji v hale služeb a v reprografické laboratoři, kde je možno zhotovit i barevné kopie.

Požadavky na kopie jsou vyřizovány na počkání, do druhého dne nebo do týdne. Způsob vyřízení je osobně, faxem, poštou nebo prostřednictvím uživatelského konta Virtuální polytechnické knihovny (VPK), a to podle způsobu objednání a přání uživatele. Možnost získání kopie prostřednictvím VPK elektronickou cestou je uživateli velmi využívána a výhledově zřejmě převáží nad dodávkou klasických kopií.

Mezinárodní meziknihovní služby

Po zpřístupnění plnotextových databází (zejména ScienceDirect/Elsevier, Link/Springer, InterScience/WILEY, IDEAL/Academic Press, American Chemical Society, EIFL/EBSCO, Proquest), které nabízejí velké množství plnotextových časopisů, jsme očekávali snížení požadavků na zprostředkování informačních zdrojů ze zahraničních knihoven.

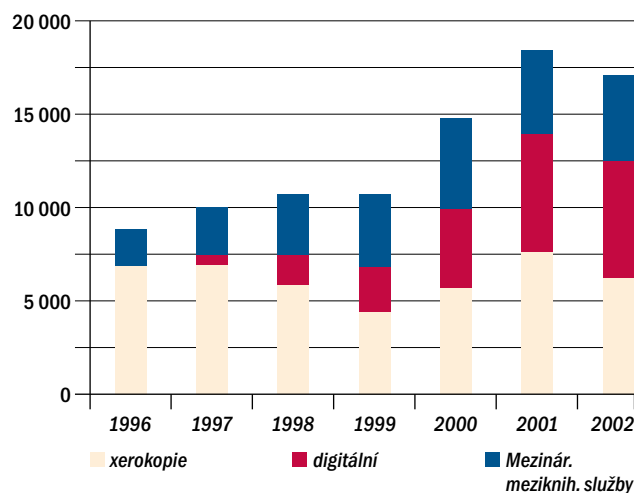
Nárůst požadavků téměř o pětinu oproti loňskému roku tomuto předpokladu však neodpovídá. Uživatelé mají zájem především o nejnovější informace publikované v odborných a vědeckých zahraničních časopisech.

Z celkového objemu požadavků byla třetina požadavků vyřízena výpůjčkou, dvě třetiny kopií a z tohoto objemu bylo 87% požadavků vyřízeno formou elektronické kopie.

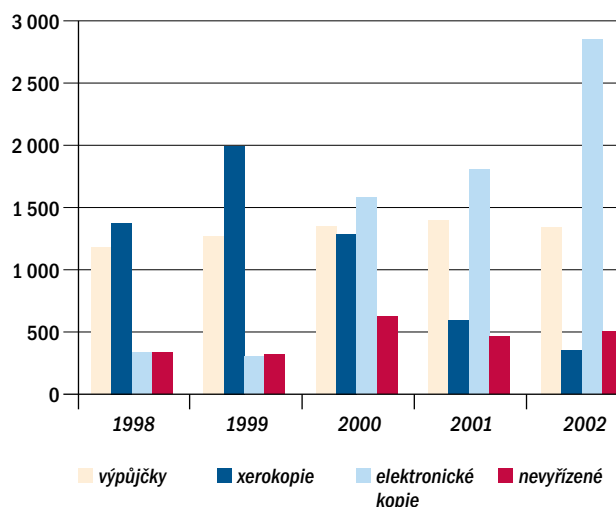
Řada zahraničních knihoven již poskytuje kopie dokumentů v elektronické podobě, pokračuje spolupráce s německými knihovnami s využíváním systémů JASON a SUBITO. Bohužel systém JASON oznámil ukončení své služby pro zahraniční uživatele v prvním čtvrtletí roku 2003, skandinávský systém LIBRIS je v zásadní přestavbě a od poloviny roku služby neposkytuje, databáze SciBase/ScientificWorld JOURNAL přestala poskytovat služby úplně. Podařilo se však navázat úspěšnou spolupráci s Kanadskou národní knihovnou a systém SUBITO vylepšil své služby jak z hlediska technického vybavení, tak i finanční politiky.

Trend v poskytování těchto služeb formou elektronického vyřizování požadavků podpořila STK převedením veškeré evidence došlých a vyřízených požadavků

reprografické služby

mezinárodní meziknihovní služby

služby stk do systému VPK a převedením většiny uživatelů mezinárodních meziknihovních služeb pod uživatelská konta. Proces vyřizování požadavků se tak velmi zefektivnil.

Předplacené báze on-line časopisů a sekundárních zdrojů

Program LI „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ umožnil zajistit uživatelům nabídku řady zahraničních on-line databází primárních i sekundárních zdrojů s full-textovým vyhledáváním.

Uživatelé mohou samostatně nebo za pomoci pracovníků STK využívat tyto on-line databáze ve všech studovnách v STK. Výsledky hledání si mohou ukládat na diskety, pořizovat si tiskové výstupy, z některých databází si mohou zasílat výsledky hledání na své e-mailové adresy.

Knihovna zpřístupňuje uživatelům databáze

ScienceDirect/Elsevier Science – konsorciální licence

EIFLDirect/EBSCO – celonárodní licence

LINK/Springer – celonárodní licence

Web of Science – konsorciální licence

ProQuest – celonárodní licence

PCI – celonárodní licence

InterScience/Wiley – konsorciální licence

IDEAL/Academic Press – konsorciální licence

JCR Web – konsorciální licence

ACS Journals – konsorciální licence

TAMTAM/Anopress

Registrovaní uživatelé knihovny mají na základě sjednané licenční smlouvy zajištěn do většiny databází vzdálený přístup prostřednictvím technologie Ultra*Access. Uživatelé tak nejsou vázáni na zpřístupnění databází pouze ve studovnách STK, ale mohou s databázemi pracovat ze svých domácích počítačů.

VIRTUÁLNÍ POLYTECHNICKÁ KNIHOVNA

Projekt VPK je založen na virtuálně sjednocených časopiseckých fondech vybraných spolupracujících knihoven z oblasti techniky a aplikovaných přírodních a společenských věd prostřednictvím společného souborného katalogu.

V r. 2002 se souborný katalog VPK rozšířil o další čtyři spolupracující knihovny na současných 38 knihoven, z nichž 31 knihoven poskytuje služby typu document delivery.

Informace VPK (tj. souborný katalog a popis služeb spolu s nabídkou příslušných dokumentů a formulářů) jsou volně přístupné na <http://www.vpk.cz>, služby však může využít pouze majitel uživatelského konta, vázaný smlouvou s STK jako Servisním centrem VPK.

Služby poskytované majitelům uživatelských kont jsou objednávány WWW formulářem z uživatelského konta a hrazeny z finanční hotovosti složené na uživatelském kontě.

VPK v současné době poskytuje tyto služby:

- kopie dodávané elektronickou cestou z jakéhokoli titulu nalezeného v souborném katalogu VPK,
- kopie dodávané elektronickou cestou z fondů spolupracujících knihoven, které nejsou součástí souborného katalogu VPK
- reprografické kopie dle požadavku uživatele
- kopie „current contents“ – kopie obsahu každého nově došlého čísla žádaného periodika (poskytuje zatím pouze STK)
- výpůjčky a kopie ze zahraničí (není-li ve fondech jednotlivých účastnických knihoven VPK požadovaný dokument, může uživatel VPK požádat o jeho zapůjčení nebo zaslání kopie prostřednictvím meziknihovních služeb STK jako Servisního centra VPK. Tyto služby se řídí podmínkami a předpisy pro mezinárodní meziknihovní služby, absence dokumentu na území ČR je ověřována i mimo Souborný katalog VPK).

Služby poskytované prostřednictvím uživatelského konta VPK zaznamenaly výrazný nárůst požadavků na kopie dokumentů z fondu STK.

Počet majitelů uživatelských kont vzrostl na současných 225.

Z 6 166 vyřízených požadavků bylo zhotoveno 34 491 souborů elektronicky dodávaných kopií dokumentů.

vpk Od června roku 2002 mají knihovny spolupracující ve VPK k dispozici nástroj umožňující koordinaci nákupu časopisů. Po označení pravděpodobnosti nákupu titulů na příští rok všemi zúčastněnými knihovnami umožní správce SK VPK zobrazení všech těchto informací. Jednotliví pověřeni pracovníci tak sami vidí, které tituly a s jakou pravděpodobností v následujícím roce pořídí pouze jejich instituce a kde je naopak překryv v odběrech. Rozhoduje-li se knihovna na základě tohoto zjištění titul neobjednat, dohaduje se s ostatními (za pomoci správce SK VPK) na odběrech tak, aby nakonec titul v SK VPK zcela nechyběl.

Základní materiál pro koordinaci odběru časopisů, který byl vypracován v roce 2001, nebyl dále rozpracováván jako metodický tištěný materiál, ale na jeho prvky a principy byl brán zřetel při tomto zlepšování celého technického prostředí SK VPK.

Souborný katalog VPK obsahuje necelých 5000 záznamů periodik uložených ve fondech účastnických knihoven. Katalog má od začátku roku 2002 svého supervizora, který se stará především o kvalitu uchovávaných záznamů a funguje též jako rozhodčí při koordinaci oprav záznamů společných více knihovnám. Služby Virtuální polytechnické knihovny budou jednou ze služeb připravovaného projektu Portálu STM, který nabídne uživateli vedle elektronicky dostupných dokumentů i možnost získat elektronické kopie článků z klasických papírových titulů časopisů dostupných v souborném katalogu VPK, případně elektronické kopie dokumentů ze zahraničních knihoven a institucí.

PhDr. Jan Bayer, CSc.

VEDOUcí ODBORU KOOPERACE A KOORDINACE

SPOLUPRÁCE S KNIHOVNAMI, ORGANIZACEMI A SYSTÉMY

STK navázala na kooperační aktivity minulého období. Mezi dlouhodobé průběžné činnosti patří především mezinárodní spolupráce v rámci ISSN a EAGLE/SIGLE, na národní úrovni pak zpracování kooperační analytické bibliografie ANL a aktivity KSŠL v oblasti šedé literatury. Zatímco zajištění činností souvisejících s agendou ISSN lze považovat za tradiční a relativně bezproblémový úkol STK, v roce 2002 se podařilo výrazněji (a doufejme i trvaleji) uspět i v druhé zahraniční aktivitě STK, v oblasti spolupráce s EAGLE/SIGLE, úzce související s národním Kooperačním systémem šedé literatury (KSŠL). Jak ISSN, tak EAGLE/SIGLE mají podobné poslání: podchycení dokumentů ze „sféry svého vlivu“ na mezinárodní resp. evropské úrovni. Obě mají podobnou řídicí strukturu a používají podobných nástrojů. Přesto je mezi nimi jeden (ale nikoliv jediný) podstatný rozdíl: první systém si již s fenoménem dokumentů v elektronické podobě a jejich dostupností na internetu z větší části vyrovnal, na druhý tento náročný úkol teprve čeká. Vedle výše uvedených mezinárodních a národních angažmá je STK i nadále členem mezinárodních asociací IATUL (Mezinárodní asociace knihoven technických univerzit) a ASLIB (Asociace pro řízení informací), kde hlavním přínosem je přístup k informacím o vývoji ve světě a v příbuzných institucích, v neposlední řadě i citelně levnější nákup publikací ASLIB.

Mezinárodní spolupráce

ISSN

Jednou z priorit systému ISSN bylo v roce 2002 podchycení elektronických on-line pokračujících zdrojů (jak jsou v současnosti označovány seriálové publikace). Obecně lze konstatovat, že v celosvětovém měřítku podchycení těchto zdrojů v databázi Registru ISSN neodpovídá jejich stále rostoucímu výskytu na internetu (koncem roku 2002 vykazoval Registr ISSN přes 17 000 on-line pokračujících zdrojů). Proto se v loňském roce uskutečnila v Mezinárodním centru ISSN řada praktických školení, jež pomohla jednotlivým členským zemím zvládat tento úkol. Aktivnější přístup členských zemí systému je mnohde limitován nedostatečným technickým zázemím, chybějící legislativou a personálními možnostmi středisek. Mezinárodní centrum ISSN proto zorganizovalo v roce 2002 řadu metodických stáží, jejichž prostřednictvím se mohla jednotlivá národní střediska ISSN podle potřeby seznámit

**spolupráce s knihovnami,
organizacemi a systémy**

s praktickými postupy při registraci a zpracování záznamů těchto druhů dokumentů pro Registr ISSN. K tomuto účelu byla rovněž rozpracována jednotná metodika, na které se svými dosavadními zkušenostmi podílí i český zástupce v systému. České národní středisko ISSN metodiku registrace on-line pokračujících zdrojů zvládlo a v roce 2002 zaregistrovalo dalších 142 těchto zdrojů. Jejich podíl v české národní databázi ISSN tak dosáhl 5,5%, na přírůstku nových záznamů se pak podílely plnými 31% (viz dále).

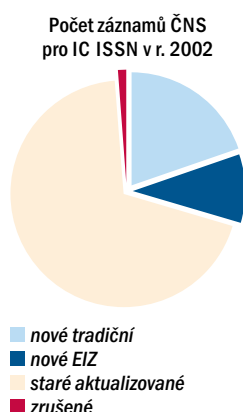
Podařilo se rovněž dokončit práce na novém Manuálu ISSN. Jejich nedílnou součástí je harmonizace katalogizačních pravidel ISSN s ISBD/CR a AACR2, kterou řídila pracovní skupina složená ze zástupců ISSN, Library of Congress (MARC), IFLA a dalších expertů. Její členové průběžně konzultovali sporné formulace s pracovní skupinou pro revizi ISBD/CR a hledali cesty ke konsensu. Výsledkem více než dvouletého úsilí je nový text Manuálu ISSN, který v maximální míře respektuje současnou verzi ISBD/CR a AACR2 a přitom používá společnou terminologii, definice a pravidla. Text byl na jednání ředitelů národních středisek ISSN v září 2002 v Záhřebu za aktivní účasti českého zástupce odsouhlasen. V příštím roce bude Manuál ISSN vydán jak v elektronické, tak tištěné formě.

Pokročily práce na revizi bibliografického formátu používaného v systému ISSN. Na základě provedeného průzkumu navrhlo IC ISSN pro oboustranný transfer dat mezi MC a NC používat formát jak současného ISSN MARC, tak hlavní bibliografický formát UNIMARC a MARC 21. Současné datové elementy budou vyjádřeny jak v UNIMARC, tak v MARC21. Na oba formáty se v budoucnu bude orientovat nový výpočetní systém ISSN, který mj. umožní vstup záznamů kódovaných v UNICODE a prohledávání Registru ISSN prostřednictvím protokolu Z 39.50. Připravuje se rovněž zásadní inovace ukládacího SW OSIRIS, který bude nahrazen verzí pracující pod Windows.

Do systému ISSN přispívalo v roce 2002 celkem 70 národních středisek ISSN a jedno regionální středisko. Celkový počet záznamů v ISSN Online Registru ke konci roku přesáhl jeden milion.

České národní středisko ISSN (ČNS ISSN) odeslalo v roce 2002 do Mezinárodního centra ISSN celkem 458 nových záznamů o českých pokračujících zdrojích a 1 071 změnových záznamů. Česká národní databáze ISSN, vystavená rovněž na webovských stránkách STK (<http://www.issn.cz/issn.htm>), obsahovala na konci roku 2002 celkem 6 599 záznamů. Počet registrovaných on-line pokračujících zdrojů dosáhl 363 titulů, na elektronických hmotných nosičích je evidováno 32 titulů. Pro zajímavost: v registraci internetových pokračujících zdrojů zaujímá Česká republika s 2,1% podílem 14. místo v žebříčku členských zemí systému. Na prvním místě jsou USA s téměř 18% podílem, následují Kanada, Velká Británie, dále skupina mezinárodních zdrojů, Německo, Austrálie, Maďarsko, Španělsko, Slovinsko, Rusko, Norsko, Francie a Rakousko. Zájem o registraci mezi vydavateli e-časopisů v systému ISSN je v ČR potěšitelný. STK ve spolupráci s ČNS ISSN připravuje vytvoření elektronického katalogu on-line časopisů v rámci portálu STM.

Rutinní činnosti ČNS ISSN probíhaly až na krátké přerušení v srpnu bez problémů. Kromě přidělování čísel ISSN pokračujícím zdrojům vycházejícím na území ČR, zpracovávání záznamů a udržování aktuálnosti databáze zodpovídali pracovníci střediska dotazy z řad vydavatelů, dodavatelů tisku i uživatelů domácích i zahra-

ničních knihoven. Telefonicky, písemně a e-mailem odpověděli na více než 980 dotazů týkajících se ISSN domácích a zahraničních pokračujících zdrojů. Konzultace týkající se převodu ISSN do čárového kódu se staly nezbytnou součástí práce střediska.

Práce Českého národního střediska je z pohledu MC ISSN v Paříži hodnocena jako bezproblémová. Pravidelného zasedání ředitelů národních středisek ISSN, které se konalo v chorvatském Záhřebu, se zástupce ČNS ISSN aktivně zúčastnil.

V červnu r. 2002 se v rámci dílčí reorganizace STK ČNS ISSN přestěhovalo do prostor Klementina II. Zjednodušil se tak přístup do kanceláře střediska. Při osobní návštěvě nemusí žadatel o ISSN procházet přes šatnu, vrátnici a všeobecnou studovnu STK.

**spolupráce s knihovnami,
organizacemi a systémy**

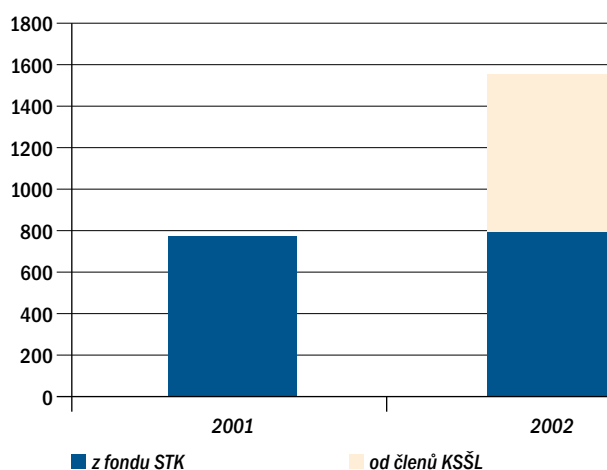
EAGLE/SIGLE/KSŠL

V r. 2001 se po delším úsilí podařilo rozšířit spolupráci v oblasti šedé literatury v rámci Kooperačního systému šedé literatury (KSŠL). Reálným výsledkem tohoto rozšíření byl v roce 2002 především rostoucí počet dokumentů šedé literatury zpracovaných pro celoevropskou databázi šedé literatury SIGLE Evropské asociace pro využití šedé literatury EAGLE. Na základě již dříve uzavřené dohody se začala fakticky naplňovat spolupráce s VUT Brno, která nyní své kvalifikační práce (včetně disertací) vydává v nakladatelství VUTIUM. To usnadňuje a zefektivňuje proces přípravy vstupních dat pro KSŠL. Relativně příznivě se bude zřejmě vyvíjet situace na Masarykově univerzitě v Brně, kde s námi zatím spolupracují pouze dvě fakulty. S většinou doposud kooperujících institucí spolupráce pokračuje, v loňském roce byla zpracována šedá literatura celkem 14 producentů, z toho 13 vysokých škol.

Ze značného nárůstu počtu interně zpracovaných disertací (304% v porovnání s rokem 2000 a 124% v porovnání s rokem 2001) je patrné, že vysoké školy, které jsme opakovaně vyzývali ke spolupráci, dávají přednost zasílání exempláře disertace do fondu STK před vlastním zpracováním záznamu o disertaci. Jedním z důvodů je mimo jiné zřejmě stále přetrvávající jazyková bariéra. Je přitom pozoruhodné, že ačkoliv většina disertací uvádí v angličtině rozsáhlou literaturu, anotaci či resumé, pouze 25% jich je vybaveno anglickým překladem názvu přímo od autora.

Oproti předchozímu roku vzrostl počet záznamů odeslaných do SIGLE o 100%. V devíti dávkách jsme přes FTP server British Library odeslali celkem 1 559 záznamů, z toho 766 činily záznamy ze spolupracujících institucí, zejména z ČVUT (719 záznamů), které dodalo záznamy retrospektivně za čtyři roky. Převzaté záznamy, z nichž většina se týkala výzkumných prací, byly dopracovány do standardu SIGLE. Zbývající záznamy byly zpracovány a uloženy z fondu disertací v STK poté, co prošly jmenným a věcným popisem pro OPAC STK. Katalog šedé literatury je přístupný na WWW stránkách STK.

záznamy pro EAGLE/SIGLE v letech 2001–2002

**spolupráce s knihovnami,
organizacemi a systémy**

Výkonné orgány EAGLE postrádaly, stejně jako vloni, aktivní účast Knihovny AV ČR v rámci systému. Zasedání Technického výboru (TC) EAGLE a následně i jednání Valného shromáždění (GA) EAGLE se tak v květnu 2002 zúčastnil pouze zástupce STK. Nově designovaný předseda TC T. van Lopik konstatoval uspokojivou kvalitu záznamů. Trvalým problémem však zůstává nerovnoměrnost vstupů do systému, neschopnost (a často i nemožnost) plánování počtu záznamů v kalendářním roce a jejich následné dodržení. Teritoriální struktura databáze se přístupem nových členů příliš nezměnila – záznamy z Velké Británie, Německa, Nizozemí a Francie stále tvoří podstatnou část vstupů do databáze. Personální/organizační/finanční problémy se zajištěním záznamů v některých zemích jsou velké, zjevně chybí podpora. Účast STK byla hodnocena kladně, z nových členských organizací je STK jedna z mála, která do DB SIGLE soustavně přispívá. Zpracování záznamů ve FIZ probíhalo bezproblémově.

GA EAGLE v novém složení schválilo přistoupení Polska a dále změny Statutu EAGLE, které umožňují spolupráci i s neevropskými zeměmi. Stále nerozhodnuta zůstává otázka změny politiky EAGLE a její „vztah“ k elektronickým dokumentům ŠL. Jako podklad k budoucímu strategickému rozhodnutí vypracoval sekretariát EAGLE v průběhu dubna 2002 analýzu SWOT, které se STK aktivně zúčastnila svými připomínkami. Analýza konstatovala mj. absenci elektronické šedé literatury v databázi SIGLE, nedostatečnou „přítomnost“ EAGLE na informačním trhu způsobenou absencí on-line přístupu k databázi SIGLE a dále omezené fiskální možnosti EAGLE pro případný vývoj nových produktů a služeb.

Národní spolupráce

Analytická bibliografie ANL

Státní technická knihovna od roku 1994 přispívá svým dílem do kooperačního systému článkové bibliografie ANL zpracovávané Národní knihovnou ČR. Pracovníci oddělení bibliografických systémů excerpovali 41 titulů odborných technických a polytematických časopisů a do systému odeslali 4 000 bibliografických záznamů článků. Souhrnná databáze článků zpracovaných v STK obsahuje celkem 23 082 záznamy. Tu se bohužel nepodařilo z kapacitních důvodů v roce 2002 zpřístupnit na webovských stránkách STK, jak jsme plánovali.

Kooperace v bibliografické a rešeršní činnosti

Knihovny kooperující v oblasti technické bibliografické a rešeršní činnosti se již řadu let setkávají dvakrát ročně na pravidelných poradách. V polovině roku je hostitelem porady některá ze spolupracujících knihoven, koncem roku poradu pořádá vždy STK v Praze. Na těchto setkáních se účastníci seznamují již tradičně s novinkami v oboru knihovnictví, elektronických informačních zdrojů, s řešením současných projektů a zároveň se mohou podělit o své zkušenosti. V roce 2002 se zástupci bibliografických oddělení z českých a slovenských krajských, vědeckých a specializovaných knihoven sešli v Moravské zemské knihovně v Brně. Setkání bylo o to cennější, že se ho mohli ve větší míře zúčastnit slovenští kolegové a nabídnout srovnání výsledků a snah v oboru informační práce. Při zimním setkání

účastníci ocenili zejména informace o portálu STM, o dalších projektech řešených v STK a o projektu Národní knihovny ČR na zpřístupnění plných textů v rámci článkové bibliografie ANL FULL.

**spolupráce s knihovnami,
organizacemi a systémy**

PSH (Polytematický strukturovaný heslář)

STK pokračovala v koordinaci a aktualizaci Polytematického strukturovaného hesláře (PSH). Ve druhé polovině roku jsme po důkladné přípravě zahájili práce na aktualizaci vybraných řad PSH. Ve spolupráci s externími spolupracovníky se podařilo zrevidovat celkem 14 řad PSH. Externisté eliminovali již neužívaná a zastaralá hesla, navrhli nová hesla v oborech běžně používaná (i vazby mezi nimi), prověřili správnost uváděných anglických ekvivalentů a navrhli další změny.

V téže době byla zahájena restrukturalizace některých řad s cílem vyčlenit z nich některá hesla do samostatných, nově navržených řad nebo je naopak přesunout do řad jiných, již existujících (např. kybernetika, teorie systémů, informatika, výpočetní technika).

Návrhy na nová hesla a odkazy od katalogizátorů STK a dalších uživatelů jsou průběžně shromažďovány a posuzovány.

Výsledky všech těchto aktivit budou po projednání Radou pro koordinaci PSH zakomponovány do připravované verze PSH 2.0. V souvislosti s ní byly zahájeny práce na návrzích změn koncepce PSH, pravidel pro tvorbu hesel atp.

Pokračovaly práce na vytvoření a testování modulu správy a údržby PSH v systému KP-win. Testovali jsme dodané části modulu, přičemž některé funkce byly průběžně zdokonalovány a upravovány. Modul umožňuje především komfortnější editaci hesel a odkazů, kontrolu duplicit, zobrazení a vyhledávání v PSH a rovněž export a import dat ve formátu pro KP-win.

V roce 2002 byl PSH předán na smluvním základě do užívání osmi knihovnám a jedné softwarové firmě. Dr. Hauzner připravil příspěvek o PSH pro seminář s mezinárodní účastí „Zmena vecného spracovania pod vplyvom nových informačných technológií“, který pořádala v květnu 2002 Slovenská národná knižnica v Martine.

EUNIS-CZ

STK je členem zájmového sdružení právnických osob EUNIS-CZ, které provozují nebo vyvíjejí univerzitní informační systémy. Cílem EUNIS-CZ je podpora v zavádění, rozvoji, řízení a využívání univerzitních informačních systémů, která se uskutečňuje výměnou znalostí a zkušeností odborníků na informační systémy, prosazováním společných stanovisek, spoluprací s dodavateli informační techniky a informačních technologií a stykem s partnerskými zahraničními organizacemi. Eunis-CZ je kolektivním členem Evropské organizace pro univerzitní systémy EUNIS (European University Information Systems).

EUNIS-CZ uspořádal v roce 2003 několik seminářů. STK se zúčastnila dne 4. 3. 2002 semináře o bezpečnosti a technologiích v databázích Oracle. Dne 24. 1. 2003 proběhla výroční konference EUNIS-CZ, které se zúčastnil i zástupce STK.

Členství STK v EUNIS podporuje informovanost STK o stavu informačních systémů na vysokých školách a o potřebách vysokých škol v oblasti knihovnictví. Bližší informace o EUNIS-CZ a zpráva o činnosti je na adrese <http://www.eunis.cz>.

Ing. Bohdan Šmilauer

VEDOUcí ODDĚLENÍ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Nová podoba webu STK

Webové stránky STK (<http://www.stk.cz/>) byly od srpna 2002 nově a jednotně graficky upraveny. Řada stránek byla inovována. Byly přepracovány odkazy, aby se docílilo jednotné logické stavby a vyšší přehlednosti webu STK. Nově byla zprovozněna databáze elektronických časopisů k vyhledávání podle oborů a názvů.

OPAC (On-line Public Access Catalogue)

Funkce OPAC STK byly rozšířeny o dálkové objednávání výpůjček vázaných časopisů od r. 1993. Na webu STK byl dále publikován katalog vázaných časopisů před r. 1993, který je však informativní, neboť ještě nebyla provedena jeho úplná revize. Možnost objednání knihy nebo vázaného časopisu z fondu je nyní možná i pro dosud neregistrovaného uživatele, jak bylo popsáno v části o službách. OPAC časopisů STK odkazuje přímo na vyhledání záznamu v Souborném katalogu VPK. V on-line katalozích časopisů STK byly zavedeny odkazy SFX, přičemž je generován OpenURL na vyhledaný dokument. Server SFX podle předaných informací pak nabízí další služby (např. digitalizaci, nákup, elektronickou verzi apod.).

Virtuální polytechnická knihovna (VPK)

Pro projekt řešený v rámci projektu LI200028 „Multifunkční centrum Virtuální polytechnické knihovny jako zdroj informací a služeb pro oblast technických a aplikovaných věd“ byla zprovozněna dálková editace obsahu souborného katalogu VPK účastnickými knihovnami. Souborný katalog VPK dále umožňuje koordinaci nákupu časopisů na další rok účastnickým knihovnám, a to vyznačením zájmu o nákup v příštím roce.

Do souborného katalogu VPK byl nově začleněn přímý odkaz na jednotlivé časopisy do katalogu časopisů STK, do terciární databáze STK, na server SFX a do katalogu zahraničních periodik KZP v Národní knihovně ČR. Tyto odkazy umožní zájemci výběr ze širší nabídky (např. na výpůjčku, on-line formu, na kopii, přesný bibliografický popis apod.).

Terciární databáze

V rámci projektu LI01018 byla zkušebně zprovozněna terciární databáze (TB) licencí a elektronických informačních zdrojů zakoupených v rámci programu LI „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ a některých dalších databází z oblasti STM

(Science, Technology, Medicine), včetně seznamu jednotlivých elektronických časopisů z těchto licencí zpřístupňovaných. Obsahuje celkem 171 licencí a 22,5 tis. elektronických zdrojů. Terciární databáze využívá technologie Oracle a je přístupná na adrese <http://newalex.stk.cz:7777/tbjsp1/index.jsp>.

informační technologie

Z39.50 protokol v STK

V STK byl zprovozněn server Z39.50, který zpřístupňuje OPAC knih a časopisů STK, dále databázi šedé literatury, databázi českých časopisů Českého národního střediska ISSN a terciární databázi. Katalogizační program KP-Win byl obohacen o klienta Z39.50 pro vyhledání a převzetí bibliografického záznamu a kontrolu autorit oproti databázi národních autorit Národní knihovny ČR.

Ing. Jiří Vild

VEDOUCÍ ODDĚLENÍ ŘÍZENÍ A PROVOZU POČÍTAČOVÝCH SÍTÍ

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Hlavním úkolem pro rok 2002 byla implementace firewallu CheckPoint pro zabezpečení sítě STK před vnějším napadením. Nasazení samotného firewallu předcházela rekonfigurace a segmentace celé sítě včetně všech přepínačů. Samotné zprovoznění firewallu proběhlo od poloviny června 2002 do konce září 2002, proces zdržely srpnové záplavy. Přes některé částečné výpadky se celý systém podařilo zprovoznit bez větších potíží pro uživatele.

Ve školicím středisku bylo kompletně vyměněno počítačové vybavení počítači s CPU Pentium IV s taktem 2 GHz a RAM 512 MB, s TFT displeji 15". Tento segment STK je nyní nejlépe vybaveným pracovištěm. Programové vybavení pro akce a školení střediska je zajišťováno v souladu s potřebami vzdělávacích akcí.

Přístup vzdálených uživatelů STK k JIB (Jednotné Informační Bráně) a ORO (Oxford Reference Online) byl zajištěn pomocí technologie Ultra*Acces.

projekt NTK

PROJEKT NÁRODNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNY

Usnesením č. 699 z 12. července 2000 schválila vláda ČR projekt výstavby Národní technické knihovny (dále jen „NTK“) jako uzlu informační infrastruktury výzkumu a vývoje, vzdělávání a veřejných informačních služeb a mj. uložila ministru školství, mládeže a tělovýchovy pokračovat v pracích na projektu podle časového plánu v něm obsaženém. Plnění tohoto harmonogramu je v současnosti ohroženo, především z finančních důvodů. Do konce roku 2002 nebyly uvolněny ani prostředky, které by umožnily alespoň zahájení nezbytných projektových prací nutných pro územní řízení.

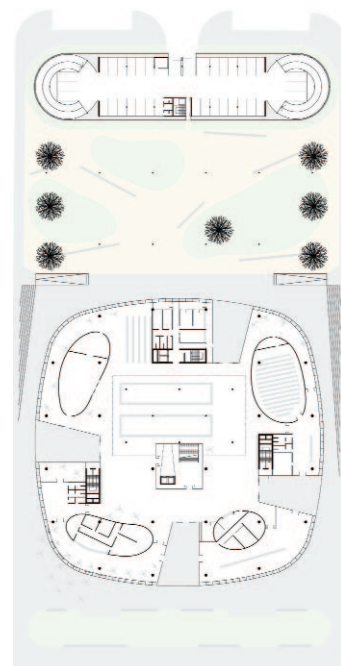
Počátkem března 2002 zpracovala Státní technická knihovna jako budoucí investor nový (v pořadí již třetí) investiční záměr na akci výstavby NTK. Tento záměr byl na MŠMT posouzen a ještě v březnu postoupen Ministerstvu financí k seznámení a s žádostí o návrh dalšího postupu.

V odpovědi Ministerstva financí je podstatné, že investiční záměr může být zaregistrován v informačním systému (což je základní podmínka pro pokračování veškerých dalších přípravných prací) pouze za předpokladu, že financování přípravy a realizace akce bude zajištěno v rámci stanovených limitů výdajů MŠMT na reprodukci majetku v letech 2003–2006.

Tuto podmínku není Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schopno zajistit. Požadavek MŠMT z dubna roku 2002 na navýšení limitu dotačních prostředků pro programové financování nebyl Ministerstvem financí zohledněn. K navýšení dotačních prostředků nedošlo ani při stanovení nových limitů, ani v rozpisovém dopisu MF k přípravě rozpočtu na r. 2003.

Za této situace bylo dalším možným řešením jak zajistit potřebný objem finančních prostředků získání úvěru, v potřebném objemu pouze s garancí České republiky. V tomto směru byla vedena předběžná jednání s Evropskou investiční bankou, která předběžně projevila ochotu výstavbu úvěrovat.

V zájmu řešení problémů se STK zabývala dalšími možnými variantami financování výstavby nové budovy NTK a zpracovala potřebné podklady pro jednání s vedením MŠMT. Výsledný materiál vzala užší porada vedení MŠMT na vědomí a uložila podrobněji posoudit variantu financování výstavby prostřednictvím strategického partnera ve třech subvariantách (dodavatelského úvěru, developerského zajištění stavby a řešení formou dlouhodobého užívání stavby na základě nájemní smlouvy). Zpracovaný dokument, posuzující variantu dodavatelského úvěru jako nejschůdnější v daných podmínkách, bude projednán začátkem roku 2003.

PhDr. Zdenka Kloučková

VEDOUcí REFERÁTU VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLICÍ STŘEDISKO STK

Školící středisko STK navázalo na úspěchy předchozího roku. V roce 2002 se soustředilo nejen na realizaci vzdělávacích potřeb pracovníků knihovny, ale větší měrou než v minulosti otevřelo své vzdělávací akce zájemcům z řad nejširší odborné veřejnosti. Současně začalo nabízet první krátká školení také návštěvníkům knihovny a uživatelům jejích služeb. Vysoko ležící laťka úspěšnosti vzdělávacích akcí v letech minulých byla potvrzena významným uznáním. Organizační výbor INFORUM 2002 udělil na základě výsledků hlasování účastníků 8. ročníku konference Cenu INFORUM 2002 Výukovému centru Národní knihovny ČR a Výukovému centru STK za cykly přednášek a kurzů na téma elektronizace knihoven.

Do programu Ministerstva kultury Veřejné informační služby knihoven, pod programem VISK2 „Mimoškolní vzdělávání knihovníků“ vstoupilo školící středisko dvěma projekty, v obou případech úspěšně.

Projekt Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2002 jsme realizovali za účasti 97 pracovníků z 50 knihoven všech typů. Široké spektrum účastníků z převážně veřejně přístupných knihoven ukázalo stálý zájem o nabízená témata. Plně se potvrdil náš předpoklad, že témata je třeba realizovat (podat) ve vyvážené teoretické i praktické podobě (modul Elektronické služby knihoven teoreticky a prakticky), neboť jednotlivých částí modulu se – dle tematiky – účastní různí pracovníci jedné knihovny, od vedoucích po specialisty a řadové pracovníky. Velmi úspěšný byl opět modul Elektronické služby knihoven prakticky, který byl plánován pouze v jednom termínu, ale pro velký počet zájemců byl na jejich žádost opakován v dalším termínu.

Projekt Expertní školení navazující na úroveň znalostí ECDL jsme realizovali celkem v pěti akcích s účastí 77 pracovníků z 24 knihoven všech typů. Jednodenní kurzy základů jazyka SQL, Oracle Portalu, jazyka Java Script a jazyka PHP potvrdily náš předpoklad, že počítačová gramotnost na úrovni ECDL pro různé pracovní pozice nestačí a zejména do budoucnosti bude potřeba se zaměřit na navazující expertní školení tohoto typu s větší hodinovou dotací. Dvoudenní kurzy jazyka HTML a nástrojů pro tvorbu www stránek se již potřebnému rozsahu přiblížily.

Během roku 2002 bylo ve školícím středisku realizováno celkem 88 akcí, z toho 72 vzdělávacích a 16 porad a jednání komisí. Oproti loňskému roku ubylo akcí pořádaných výhradně pro pracovníky STK, naopak vzrostl počet akcí pro odbornou veřejnost, jichž se zúčastňovali dle potřeby a zájmu i pracovníci STK. Celkem se vzdělávacích akcí zúčastnilo 1 082 osob a návštěvnost školícího střediska

cena INFORUM 2002

pro školící středisko STK

(v rámci kurzů, seminářů, jednání komisí, porad apod.) se tak během celého roku vyšplhala na číslo 2 631.

Školící středisko STK

Klasické kurzy počítačové gramotnosti s využitím přímé výuky pro pracovníky STK pozvolna ustupují a jsou více doplňovány stále otevřenými kurzy v počítačové škole Online2000 Centrum. Kurzy MS Office – Word, Excel a PowerPoint má otevřeno 102 pracovníků STK, z nichž 18 složilo v průběhu roku 2002 úspěšně zkoušku MS Word (test v rámci počítačové školy Online2000 Centrum + praktická zkouška).

Stále platná reciproční dohoda o spolupráci v oblasti vzdělávání uzavřená s Národní knihovnou ČR umožnila i letos deseti pracovníkům STK absolvovat studium při zaměstnání v rámci rekvalifikačního knihovnického kurzu 1. stupně pořádaného Národní knihovnou ČR pro pracovníky se středoškolským či vysokoškolským vzděláním v neknihovnických oborech.

Radostným zjištěním je, že v roce 2002 postupně vzrostl počet odborných pracovníků STK, kteří současně působí jako lektori vzdělávacích akcí pro odbornou veřejnost i pro návštěvníky knihovny a uživatele jejích služeb – přednášelo celkem 16 pracovníků STK, o 5 více než v roce 2001. Školící středisko STK od počátku své činnosti podporuje tento směr a vychází vstříc vzdělávacím potřebám uživatelské veřejnosti, současně však také aktivně podporuje tým nových i stávajících lektorů pořádáním vzdělávacích akcí na získání či upevnění lektorských dovedností.

I to byl jeden z důvodů, proč se školící středisko STK plně zapojilo do práce v sekci vzdělávání Sdružení knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) jako nástupnické organizace Výukového centra pro další vzdělávání knihovníků v ČR (Training Centre for Continuing Educations for Librarians in the Czech Republic) podporovaného Open Society Institute (OSI). Grantová podpora projektu ze strany OSI skončila v únoru 2002, následně začala sekce vzdělávání SKIP s přípravou setkání cca 20 členů Training Centre Initiatives z různých zemí Evropy a USA v Praze v září 2002. Rozběhnutou přípravu této akce, pro kterou dala STK k dispozici školící středisko a na které se výrazně podílela mj. i členka sekce za STK, narušily srpnové záplavy – setkání bylo odloženo na duben 2003, místem konání zůstává Praha.

Sekce vzdělávání SKIP vstoupila svou žádostí o dotaci na vzdělávací akce do programu Ministerstva kultury „Knihovna 21. století“ a získala potřebnou dotaci pro realizaci svého projektu. Školící středisko STK hostilo první jednání sekce a vzalo na sebe i odbornou a organizační garanci červnového „Praktického semináře o práci s AV technikou ve vzdělávací činnosti“. Seminář se mohl realizovat na patřičné úrovni pouze ve školícím středisku STK vybaveném odpovídající výpočetní a prezentační technikou včetně interaktivní tabule SMART Board. Další akce pod odbornou garanci školícího střediska STK se konala v říjnu 2002 ve Výukovém centru Národní knihovny ČR. Dvoudenní kurz „Analýza potřeb vzdělávání v instituci se zaměřením na knihovny“ navázal na kurs „Personální management v knihovnách – rozvoj lidských zdrojů“ uspořádaný v loňském roce. Odezva obou akcí byla mimořádně příznivá a do budoucna zavazující.

Mgr. Lenka Kocánová

VEDOUČÍ REFERÁTU PUBLIC RELATIONS

VZTAHY K VEŘEJNOSTI

Rok 2002 znamenal pro referát public relations (PR) především vytváření a ustalování mechanismů jednotlivých PR činností. Jejich rozsah se zvětšil o správu webových stránek STK, neboť správce WWW stránek se v březnu stal součástí referátu. Nyní tedy referát tvoří tři zaměstnanci. Tuto změnu považuji za velmi důležitou a vše nasvědčuje tomu, že mechanismus tvorby a údržby webových stránek funguje dobře.

Jedním z viditelných výsledků této personální změny je i nová verze webových stránek www.stk.cz, která byla zpřístupněna 1. 7. 2002. Uživatelské ohlasy byly převážně pozitivní; přesto je zřejmé, že drobné úpravy týkající se designu stránek budou pokračovat i nadále. V druhé polovině roku jsme zajistili překlad stránek do angličtiny, se zpřístupněním anglické verze webu se počítá v následujícím roce.

Propagace činností Státní technické knihovny byla již tradičně soustředěna zejména do akcí k Březnu – měsíci internetu a k Týdnu knihoven.

V březnu se aktivity referátu PR rozběhly hned několika směry: hodinu na internetu v počítačové studovně STK mohl strávit každý, kdo vyplnil anketní lístek zjišťující poptávku po školeních o elektronických zdrojích, spokojenost se službami knihovny apod. (z anketních lístků, na nichž byl uveden kontakt na uživatele, byl vylosován uživatel, který získal půlroční volný vstup do počítačové studovny); ve školicím středisku proběhly celkem čtyři informativní semináře o elektronických on-line databázích a časopisech pro veřejnost (školili pracovníci referenčního střediska); každé úterý bylo možné přijít na exkurzi a v hale služeb jsme připravili výstavu fotografií z historie STK. Kromě letáku o akcích připravovaných v rámci Března – měsíce internetu vytvořil referát PR ještě sérii informačních letáků o připravované výstavbě NTK, on-line databázích a časopisech, o webových stránkách STK a elektronických službách včetně VPK. Všechny tyto akce byly přijaty kladně, a to jak uživateli, tak i pracovníky knihovny.

Po vyhodnocení ankety vznikl ve spolupráci s referenčním střediskem a referátem vzdělávání cyklus školení o elektronických službách STK přístupný široké veřejnosti, který pro hojnou návštěvnost pokračuje i v roce 2003. Propagace školení začala již před Týdnem knihoven a 17. října proběhlo první školení z tohoto cyklu. Akce k Týdnu knihoven byly tradiční až na jedinou, kterou, doufám, nebude třeba v dalších letech opakovat – umístili jsme totiž do haly služeb zapečetěnou pokladničku s razítkem sbírky Pomoc knihovnám, jejíž výtěžek bude rozdělen mezi knihovny nejvíce postižené srpnovými povodněmi.

vztahy k veřejnosti

K povodním se vztahoval i sponzorský projekt „Doplnění fondu Státní technické knihovny o tituly časopisů, které byly zničeny ve vazárně knih v Kralupech nad Vltavou během povodní v srpnu 2002“. Na podzim jsme tímto projektem obeslali 21 firem, z nichž Stavby silnic a železnic, s. r. o. přislíbily zakoupení kompletních ročníků 2000 vybraných zahraničních titulů. Vydavatele českých časopisů, které se během povodní taktéž nacházely v zatopené vazárně, jsme oslovili s prosbou, zdali by nám časopisy neposkytli zdarma. Více než polovinu časopisů se touto cestou skutečně podařilo opět získat. Stejně jako v předchozích letech poskytla Státní technická knihovně finanční dar firma Škoda Auto, a. s.

Propagaci Národní technické knihovny příliš nepřál vývoj situace, přesto alespoň od 18. února do 1. března proběhla výstava „Národní technická knihovna v Dejvicích“ v budově Vysoké školy chemicko-technologické. Aktualizovány byly rovněž webové stránky NTK a tisk se opět začal o projektu zmiňovat poté, co autoři vítězného architektonického návrhu NTK vyhráli další architektonickou soutěž, tentokrát na výstavbu Knihovnicko-informačního centra v Hradci Králové. V březnu vznikl leták o Národní technické knihovně, v říjnu prošel aktualizací. Věřím, že v příštím roce bude již možné seznamovat veřejnost s konkrétními kroky, které byly při přípravě výstavby NTK učiněny.

Nejvýznamnější aktivitou referátu PR směřující k interní veřejnosti bylo obnovení interního časopisu. Časopis dostal název Nejtek a od září 2002 vychází barevně každý měsíc v tištěné, ale především v elektronické formě. Velmi si cením ochotné spolupráce ze strany ostatních útvarů STK, které přispívají k jeho atraktivnímu obsahu.

Pro interní veřejnost připravil referát PR již třetí (před)vánoční koncert, na němž svůj vánoční repertoár představili okteto Harmonia Mozartiana Pragensis a Alena Středová. Koncert byl tentokrát otevřen i širší veřejnosti, což bychom rádi zachovali i v příštích letech.

Mimo redakční a grafickou přípravu výroční zprávy jsme zajistili v uplynulém roce ještě přípravu a tisk Seznamu technických a přírodovědných časopisů objednaných do fondů STK, vybraných vysokoškolských knihoven a SVK na rok 2002 a koncem roku také novoročenky, tentokrát s motivem kliky ze 30. let minulého století, kdy proběhla pod vedením arch. Machoně rekonstrukce Klementina.

Celkem čtyřikrát jsme aktualizovali vitrínu v průjezdu Klementina, několikrát též nástěnku určenou interní veřejnosti. Fotoarchiv se v minulém roce rozrostl nejen o dokumentaci nejrůznějších akcí, které STK pořádá, ale i o snímky zachycující knihovnu během stavebních úprav prvního patra a po srpnových povodních.

V roce 2003 se chceme – kromě již zaběhnutých aktivit, v nichž budeme pokračovat – věnovat zejména cílené komunikaci s médii, v jejímž výsledku by měla být ještě lepší informovanost o službách STK i o výstavbě Národní technické knihovny.

VÝZKUMNÉ ÚKOLY A GRANTY

Program LI „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ (program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy)

Projekt LI200028 – Multifunkční centrum Virtuální polytechnické knihovny jako zdroj informací pro oblast technických a aplikovaných přírodních věd

Nositel: Státní technická knihovna

Řešitelka: Mgr. Štěpánka Žižková

Tento projekt, který předložila Státní technická knihovna v listopadu 1999 do výběrového řízení programu „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ (se spolunositeli ČVUT, VŠCHT, VUT Brno, Univerzitou Pardubice, Západočeskou univerzitou v Plzni, Technickou univerzitou v Liberci, Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje a Moravskoslezskou vědeckou knihovnou v Ostravě, nově zřízená Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně přistoupila k projektu v r. 2001), již prošel dvěma průběžnými oponentními řízeními v lednu a prosinci roku 2001; oponentura v roce 2002 nebyla zadavatelem požadována (k formalizované zprávě o řešení projektu v roce 2002 byly na základě pokynu zadavatele projektu vyžádány oponentské posudky).

V roce 2002 jsme v souladu se zadávacím projektem zajišťovali pokračování služeb systému Virtuální polytechnické knihovny (VPK) a v souvislosti s tím řešili technická zlepšení pro zvýšení komfortu správy Souborného katalogu VPK (SK VPK). Dále jsme sjednali pokračování multilicencí elektronických informačních zdrojů (Elsevier/Science, American Chemical Society a Springer Verlag) pro rok 2002 a 2003.

Projekt měl od začátku štěstí na jasně zadané úkoly, které jsou každý rok plněny podle zadávacího projektu. Systém služeb VPK poskytovaných na základě dat v SK VPK, který udržuje v dobré kondici supervizor, je základním pilířem tohoto projektu. V roce 2002 jsme vylepšili technické prostředí SK VPK tak, aby jednotlivé účastnické knihovny mohly spravovat svá data jednoduše a přímo, bez dalšího prostředníka. Při evidování pravděpodobnosti odběrů titulů časopisů na další kalendářní rok mohou také jednotlivé knihovny vidět odběry ostatních účastníků, včetně zaznamenané pravděpodobnosti nákupu. Vzniká tak možnost daleko lepší, pružnější koordinace nákupu.

VPK poskytuje služby typu document delivery jak ze souborného katalogu VPK, tak mimo SK VPK, služby typu current contents a mezinárodní meziknihovní služby. Služby jsou poskytovány prostřednictvím uživatelského konta, které má uzavřeno 225 individuálních i kolektivních uživatelů. Využívání elektronicky dodávaných kopií se každoročně zvyšuje na úkor klasicky dodávaných reprografických kopií, kde převažujícím faktorem je rychlost vyřízení a dodání požadavku na kopie (blíže viz kap. Virtuální polytechnická knihovna).

výzkumné úkoly a granty

Projekt LI01018 – „Informační zdroje pro STM a nástroje pro jejich zpřístupňování („Portál STM“)

Nositel: Státní technická knihovna

Řešitel: Ing. Martin Svoboda

Projekt LI01018 je společným projektem dvanácti knihoven, kde STK je nositelem a spolunositeli jsou Masarykova univerzita v Brně, Moravská zemská knihovna v Brně, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, Národní lékařská knihovna Praha, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, Technická univerzita v Liberci, Univerzita Pardubice, Vědecká knihovna v Olomouci, VŠCHT Praha, Vysoké učení technické v Brně a Západočeská univerzita v Plzni.

Cílem portálu STM je pomoci pracovníkům z oblasti VaV i dalším zájemcům ve vyhledávání a zpřístupnění on-line zdrojů z oblasti vědy, techniky a lékařství (Science, Technology, Medicine – STM). Vyhledávací portál by měl zmapovat všechny licence on-line přístupných zdrojů v ČR nakoupené z veřejných prostředků v oblasti STM a usnadnit přístup až na úroveň článku při respektování licenčních podmínek. Dále by měl zmapovat všechny licence nakoupené v programu LI v letech 2000–2003 bez ohledu na obor.

Projekt má následující oblasti:

- Nákup nebo rozšíření licencí na přístup do primárních on-line databází (AP, Wiley)
- Sběr dat z projektů LI a aktivní vyhledávání dalších informačních zdrojů
- Implementace technologie pro vyhledávání pomocí nákupu technologie: Meta-Lib/SFX, implementace protokolu Z39.50 a aplikace databázového systému Oracle pro terciární databázi
- Vybudování terciární databáze o informačních zdrojích v ČR (především o zdrojích zakoupených z programu LI).

V r. 2002 vstoupil projekt do druhého roku svého plnění. Byly řešeny následující úkoly:

Nákup licencí AP a Wiley

je popsán podrobně v kapitole Elektronické informační zdroje.

Sběr dat o licencích a elektronických informačních zdrojích a jejich věcná klasifikace

Sběr dat proběhl ve dvou kolech. V prvním byla sbírána data od příjemců dotací v rámci programu LI a v druhém kole byl proveden průzkum u cca 180 institucí

výzkumné úkoly a granty

z celé ČR, které by mohly mít EIZ z oblasti STM. K věcnému třídění licencí byla použita metoda Konspektu na nejvyšší úrovni 24 předmětových kategorií. Elektronické informační zdroje zpřístupňované v jednotlivých licencích byly popsány prvky Dublin Core a věcně klasifikovány 70 vybranými hesly PSH. Obdobný sběr dat včetně jejich popisu proběhl u tematických portálů (SBIG v oblasti STM). Byly sebrány údaje o 171 licencích a 22,5 tisících vzájemně různých EIZ.

Statistické ukazatele využívání elektronických informačních zdrojů

Pro vydavatele jsou statistiky důležitým podkladem pro analýzu trhu, pro finanční plánování, ke zjišťování informačních potřeb uživatelů po stránce obsahové i technické, pro knihovny jako zprostředkovatele přístupu k informacím jsou nezbytné jak pro sledování potřeb uživatelů, tak pro vyhodnocování efektivnosti vynaložených prostředků a jejich interpretace poskytuje motivační argumenty jak pro vlastní potřebu, tak pro potřebu důsledné kooperace a koordinace činností.

V období od května do srpna 2002 byl uskutečněn průzkum stavu statistického sledování využívání informačních zdrojů dotovaných z programu LI. Byli osloveni všichni řešitelé (případně kontaktní osoby) projektů programu LI a požádáni o zaslání sledovaných statistických ukazatelů. Z vyhodnocení průzkumu vyplývá, že statistická měření využívání EIZ z programu LI jsou zejména u menších licencí v převážném počtu nevyhovující. K řešení tohoto stavu doporučujeme využít průběžných výsledků projektu Counter, na jehož vývoji pracuje tým předních světových vydavatelů a knihoven, vychází z mnohaletých zkušeností knihoven a vydavatelů z celého světa. S využitím tohoto projektu budou v rámci projektu LI01018 definovány statistické veličiny ke sledování využívání EIZ, formáty uživatelských statistik a metody jejich doručování.

Terciární databáze

Terciární databáze je volně přístupná a podává informaci o licencích (zejména programu LI), o elektronických zdrojích nakoupených v rámci licencí a přímé odkazy na SFX, poskytovatele licence a VPK.

První verze terciární databáze v MS Access a Oracle byla naprogramována včetně vyhledávacího formuláře na webovské adrese <http://newalex.stk.cz:7777/servlet/tb.hledani>.

V rámci projektu LI01018 jsou dále řešeny dílčí úkoly:

- Úvodní stránka Portálu STM jako rozcestník na elektronické informační zdroje z oblasti STM
- Implementace SFX serveru, který k vyhledanému elektronickému zdroji nabízí řadu dalších služeb
- Podpora zavádění protokolu Z39.50, neboť je využíván multivyhledávačem Metalib v rámci projektu Národní knihovny „Jednotná informační brána“
- Další rozvoj technologie pro služby VPK – zejména oddělení služby vyhledání v souborném katalogu od služby digitalizace.

Plnění projektu v r. 2002 bylo kladně zhodnoceno oponentskými posudky v prosinci 2002.

Projekt LI 200041 Velkoplošná multilicence na přístup do databáze Web of Science

výzkumné úkoly a granty

Nositel: *Knihovna Akademie věd ČR*

Řešitelka: *PhDr. Ivana Kadlecová, ředitelka KNAV*

Spoluřešitelka za STK: *Mgr. Mária Kolářová*

Databáze zajišťuje přístup k citační databázi prací ze světových zdrojů z oblasti výzkumu a vývoje. Zahrnuje přístup do tří databází – Science Citation Index Expanded, kde je zpracováváno 5 600 titulů periodik, Social Sciences Citation Index, kde je zpracováváno 1 700 titulů, a Arts&Humanities Citation Index, která zpracovává 1140 titulů s retrospektivou od roku 1980.

Řešitelem projektu je Knihovna AV ČR a STK je jedním z 26 spoluřešitelů projektu.

Uživatelé mohou samostatně využívat tuto databázi ve všech studovnách v STK nebo za pomoci rešeršera v referenčním středisku, případně si objednat zhotovení rešerše poštou nebo elektronicky za úhradu.

Databáze je zpřístupněna na českém serveru na Univerzitě Karlově, tím je zjednodušen on-line přístup a zvýšen počet možných připojených uživatelů.

Tato multilicence byla rozšířena o přístup do **JCR Web** (Journal Citation Reports on the Web). JCR je souhrnná polytematická databáze zpřístupňující údaje, které vyhodnocují odborné vědecké časopisy pomocí indexu – Impact faktoru. Uživatelům je databáze přístupná za stejných podmínek jako Web of Science.

VISK – „Veřejné informační služby knihoven“ (Program Ministerstva kultury)

VISK2 – podprogram č. 2 „Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven“

Projekt Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2002

Nositel: *Státní technická knihovna*

Řešitelka: *PhDr. Zdenka Kloučková*

Projekt navázal na loňské zkušenosti a nabídl zájemcům z řad široké odborné veřejnosti aktuální témata v rámci modulů Elektronické služby knihoven teoreticky a prakticky a Elektronické služby knihoven prakticky. Vzdělávacích akcí o rozsahu 60 hodin se zúčastnilo 97 zájemců z 50 knihoven všech typů s převahou knihoven veřejně přístupných.

Překvapující byl opět zvýšený zájem o modul „Elektronické služby knihoven prakticky“. Téměř trojnásobné množství zájemců, z nichž značná část pocházela z knihoven, které s nabídkou elektronických služeb svým uživatelům začínají, si vynutilo mimo původní plán další termín školení.

Na úspěchu školení se podílely pracovnice STK, které individuálním přístupem k jednotlivým účastníkům participují na realizaci jak tohoto praktického školení,

výzkumné úkoly a granty

tak stěžejních témat třetího modulu „Digitální knihovna“ mimo VISK 2. Jde zejména o témata „Jednotná informační brána CASLIN“ a „Protokol Z39.50“, k němuž Státní technická knihovna pořádala v říjnu konferenci ZIG-CZ 2002 s hojnou účastí. Témata „Metadata a značkovací jazyky“, „Metalib a SFX“ byla dostatečně prezentována na řadě veřejných akcí pro nejširší odbornou veřejnost – mj. INFORUM 2002 a Knihovny současnosti.

Získaná dotace 24 tis. Kč byla využita v souladu s podmínkami podprogramu výhradně na honoráře 14 lektorů. Školení se konala bez vložného účastníků, všechny ostatní náklady nesla Státní technická knihovna. Odměnou byla opět výrazně převažující kladná hodnocení profesionálního výběru témat, lektorů i organizačního zajištění realizace projektu.

Až do rozebrání všech exemplářů byla účastníkům školení k dispozici publikace „Služby knihoven v elektronickém prostředí“. ISBN 80-86504-01-8 Praha: STK 2000, 70 s., vydaná v roce 2000 za podpory programu Ministerstva kultury „Knihovna 21. století“.

Projekt „Expertní školení navazující na úroveň znalostí ECDL“

Nositel: Státní technická knihovna

Řešitelka: Linda Machalová, DiS.

Projekt „Expertní školení navazující na úroveň znalostí ECDL“ byl obsahově zaměřen převážně na programovací jazyky: konkrétně obsahoval školení na téma Jazyk HTML, Nástroje pro tvorbu WWW stránek, Jazyk SQL a OraclePortal, Jazyk JavaScript a jeho využití, Jazyk PHP.

V rámci projektu bylo realizováno celkem pět vzdělávacích akcí za účasti celkem 77 pracovníků knihoven všech typů (jmenovitě jde o 42 jednotlivců, z nichž někteří se zúčastnili několika školení) o celkovém rozsahu 57,5 vyučovací hodiny.

Na realizaci výše uvedeného projektu získala STK dotaci v celkové výši 23 tis. Kč, školení byla bez vložného účastníků. V souladu s projektem byla dotace použita výhradně na honoráře externích lektorů a další náklady hradila Státní technická knihovna.

Převaha kladných hodnocení výběru témat, lektorů i organizačního zabezpečení všemi účastníky školení potvrdila kvalitu projektu i školicího střediska STK.

VISK5 – podprogram č. 5 „RETROKON – Národní program retrokonverze“**Projekt Retrokonverze generálního katalogu knih STK, záznamy z let 1913–1977. Etapa II – 2002**

Nositel: Státní technická knihovna

Řešitelka: Mgr. Zuzana Švastová

Státní technická knihovna získala na základě výsledků výběrového řízení programu VISK5 „RETROKON – Národní program retrokonverze“ dotaci v celkové výši 519 tisíc Kč. Předložený projekt byl původně plánován na celkovou částku 677 tisíc Kč, z toho investiční prostředky ve výši 100 tisíc Kč. Na základě doporučení hodnotitelské komise nebyly investiční prostředky přiděleny a neinvestiční prostředky byly sníženy z plánovaných 577 tisíc na přidělených 519 tisíc Kč.

Částka přidělená z dotace byla vyčerpána v plné výši, vklad STK se oproti původnímu předpokladu 1 379 600 Kč (z toho investiční prostředky 50 tisíc Kč) zvýšil na celkovou částku 1 959 207,50 Kč (z toho investiční prostředky ve výši 239 866,40 Kč), celková cena projektu činí 2 478 207,50 Kč.

Plnění úkolu probíhalo až do srpna 2002 podle harmonogramu, avšak kvůli snížení finančních prostředků přidělených z dotace i kvůli situaci nastalé po povodních v srpnu 2002 bylo nutné plnění některých úkolů přehodnotit a posunout na pozdější období. Z tohoto důvodu došlo k několika menším změnám v technologii pořizování a kontroly dat a následkem toho i v čerpání finančních prostředků z dotace, projednaném se zadavatelem. Změny však umožnily dva hlavní cíle projektu naplnit.

Druhá etapa projektu (březen – prosinec 2002) měla dva základní cíle – **přepis a kontrola dat a úprava softwaru** nezbytná pro práce navazující na přepis dat.

Přepis dat probíhal v části zajišťované pracovníky STK až do srpna v souladu s plánem. Práce však byly přerušeny na dobu, kdy byla knihovna následkem povodní bez elektrického proudu a na období, kdy bylo nutné obnovit provoz knihovny a prioritně řešit s tím související problémy. Kromě přepisu dat pracovníky STK bylo na základě dodavatelské smlouvy pořízeno dalších cca 120 tisíc záznamů. Celkem bylo pořízeno cca 190 tis. záznamů, které z více než 95% pokrývají období let 1963–1977. Na rok 2003 je plánován přepis posledních cca 20 tisíc záznamů jako posledních 5% z celkových více než 400 tisíc záznamů určených pro retrokonverzi této části generálního katalogu knih STK.

V průběhu roku 2002 bylo smluvně zajištěno zhotovení poslední části podkladů určených pro přepis záznamů – zpětným zvětšením záznamů uložených na mikrofilmech v letech 1963–1977. Jak se však v průběhu řešení úkolu ukázalo, značná část mikrofilmů zejména z období 70. let byla poničena a z části není k dispozici vůbec, takže nebylo možné využít celkové plánované množství podkladových záznamů v této podobě a bylo nutné nahradit chybějící záznamy z jiných, i když ne zcela kompletních zdrojů. Proto byla část prostředků původně plánovaných na zajištění reprografických prací přesunuta na vlastní přepis dat.

Snížení dotace oproti původnímu předpokladu a časový posun v harmonogramu přepisu dat se však promítl především do víceúrovňové kontroly pořízených dat, zejména pak do kontroly a porovnávání dat se záznamy generálního katalogu knih. STK zahájila plánovanou kontrolu části záznamů ze 70. let se záznamy místního seznamu knih, tj. z období, ze kterého nejsou k dispozici kompletní podklady kvůli poškození či neúplnosti některých mikrofilmů (do konce roku bylo prověřeno cca 50 tisíc záznamů – vklad STK na řešení projektu). Časová prodleva, která znemožnila zahájení masivní kontroly pořízených dat se záznamy generálního katalogu, současně znamenala zpoždění úprav softwaru. Odzkoušení kontroly v testovacím režimu pro odladění softwaru proběhlo podle plánu.

Vývoj softwaru, tj. nového modulu pro potřeby retrokonverze v rámci AKS KP-win, byl v roce 2002 dokončen. Jedná se o modul určený pro kontrolu úplnosti a kvality dat na základě jejich porovnávání se záznamy generálního katalogu knih STK. Software umožňuje řazení kontrolovaných záznamů podle různých pořadacích hledisek; byla vyvinuta technologie rychlé editace částí záznamů, což

výzkumné úkoly a granty

výrazně urychluje proces kontroly a případných nezbytných oprav pořízených dat. Software byl dokončen a předán v průběhu prosince 2002.

Oproti původnímu předpokladu se však již v roce 2002 podařilo zahájit řešení problémových záznamů vzniklých přepisem dat v roce 2001, které nebylo možné zpracovat bez „knihy v ruce“. Byla tak zahájena retrokonverze/rekatalogizace cca dvaceti tisíc odložených záznamů, která je jedním z hlavních úkolů pokračování projektu.

Výzkumný záměr MSM 000010001

„Zajištění informačních zdrojů a služeb z oblasti techniky a příbuzných věd pro výzkum a vývoj“

V roce 2002 navázalo řešení výzkumného záměru MSM 000010001 na výsledky předchozího roku. I nadále se soustředilo na rozšíření nákupu vybraných, z hlediska výzkumu a vývoje důležitých titulů zahraničních časopisů z oblasti techniky a aplikovaných přírodních věd do fondu STK. Současně pokračovalo poskytování návazných služeb. S dodatečným navýšením dosáhla výše institucionální dotace v roce 2002 uspokojivých 28 071 tis. Kč. Z nich bylo vynaloženo přes 25,5 mil. Kč na předplatné zahraničních časopisů pro výzkum a vývoj. Tato skutečnost, současně s dalšími příznivými faktory (stabilizovaný nízký kurs deviz a nižší nárůst cen předplatného zahraničních časopisů) příznivě ovlivnila rozsah dotovaných titulů. Z institucionální dotace bylo na rok 2003 předplaceno celkem 738 titulů nejžádanějších zahraničních časopisů. Počet titulů, jejichž předplatné bylo financováno z dotace, tak oproti roku 2001 podstatně vzrostl z 576 titulů předplacených v roce 2001, tedy o plných 28 procent. K „jádro“ titulů předplacených z prostředků dotace tedy bylo možno přidat dalších 162 titulů významných pro oblast výzkumu a vývoje. Ostatní tituly zahraničních časopisů, jejichž využití v STK není omezeno pouze na výzkum a vývoj, financovala STK v roce 2002 i nadále z vlastního rozpočtu. Z dotace je v současnosti hrazeno předplatné cca 38% všech titulů časopisů STK, její objem pak reprezentuje plných 88% nákladů na předplatné všech časopisů STK. Dotace výzkumného záměru je i nadále rozhodujícím a zároveň stabilizujícím zdrojem financování klíčových (a současně velmi nákladných) zahraničních periodik pro fond STK.

Služby poskytované STK celkově zaznamenaly v roce 2002 mírný pokles, způsobený poklesem zájmu o meziknihovní výpůjčky – jejich podíl meziročně poklesl o celých 60%. Tento trend se v některých ukazatelích nevyhnul ani službám poskytovaným pro sféru VaV v návaznosti na získané primární dokumenty. Podíl počtu požadavků sféry VaV na vnitrostátní meziknihovní služby (zahrnující klasické reprografické služby, elektronicky doručované kopie a meziknihovní výpůjční služby) na celkových službách tohoto typu poskytovaných STK oproti roku 2001 poklesl ze 46% na 32,4%, v absolutních číslech to činilo přes 4 100 požadavků. Poprvé se tak masivněji projevilo neustále rostoucí využívání přímého přístupu uživatelů do plnotextových bází dat, převážně účelově dotovaných z prostředků programu LI – Informační zdroje pro výzkum a vývoj. Tyto zdroje pak stihly saturovat požadavky institucí sféry VaV, které by jinak vyřizovala STK. Na druhé straně

se nepotvrdil sestupný trend z loňského roku u požadavků na mezinárodní meziknihovní výpůjční služby – v roce 2002 se počet požadavků na tyto služby naopak zvýšil celkem o výrazných 16%. Ještě výrazněji se přitom zvýšil počet požadavků ze sféry VaV – ze 45% v roce 2001 na 73% v roce následujícím, přičemž v absolutních číslech se jejich počet téměř zdvojnásobil na současných 3 708 požadavků. To svědčí o rostoucím zájmu o zahraniční informační zdroje jako důsledku zvýšeného využívání zahraničních referenčních bází dat dostupných v ČR.

Koncem roku 2002 rozhodla vláda ČR o možnosti prodloužení výzkumných záměrů končících v roce 2003 o jeden rok. S ohledem na klíčovou roli výzkumného záměru se STK rozhodla této možnosti v roce 2003 využít.

výzkumné úkoly a granty

Ing. Marie Vadlejchová

EKONOMICKÝ NÁMĚSTEK

MATERIÁLNÍ, PRACOVNÍ A PROVOZNÍ PODMÍNKY

Hospodaření STK

Státní technická knihovna je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Sídlí a své služby provozuje v Klementinu, kde má od Národní knihovny ČR pronajato celkem 4184,62 m² nebytového prostoru. Kromě toho má STK depozitní sklady v Praze 4 – Písnici a ve Lhotě u Dolních Břežan.

Přibližně z 96% je STK financována přímo ze státního rozpočtu a ze 4 % výnosy ze svých služeb a čerpáním ze svých finančních fondů. Závazné ukazatele rozpočtu STK na rok 2002 byly stanoveny v několika postupných úpravách. Konečný rozpis na rok 2002 byl následující:

Ukazatel	Částka v tisících Kč
příspěvek na provoz celkem	107 783
limit mzdových prostředků	26 636
v tom: limit prostředků na platy	26 389
limit OON	247
zákonné odvody	9 290
příděl do FKSP	525
ostatní běžné výdaje	71 332
limit počtu zaměstnanců	157,5 osob

Příspěvek na činnost použila knihovna plně na zajištění své hlavní činnosti a na plnění úkolů daných jí Statutem. Jinou činnost STK neprovozuje.

Výnosy STK (účtová třída 6 celkem) dosáhly v roce 2002 výše 112 302 tisíc Kč. Nejvyšší částkou, tj. 107 783 tis. Kč celkem, byl příspěvek na provoz. Tržby z prodeje služeb knihovny (rešerše, mezinárodní meziknihovní služby, kopie, obsahy periodik, členství) za rok 2002 dosáhly výše 1 890 tis. Kč. Poplatky a platby za opožděné vrácení výpůjček a za ztracené publikace činily 317 tisíc Kč. Celkem 200 tisíc Kč byl vklad VPK, 125 tisíc Kč výnosy minulých účetních období, 134 tisíce Kč tvořily úroky. Zúčtování fondu dosáhlo částky 1 804 tisíc Kč (1 754 tis. Kč – čerpání z fondu odměn, 50 tis. Kč – dary). Finanční dar obdržela STK od firmy ŠKODA AUTO, a. s., Mladá Boleslav ve výši 50 000,- Kč na nákup časopisů.

Přehledné členění oblasti výnosů dává následující tabulka:

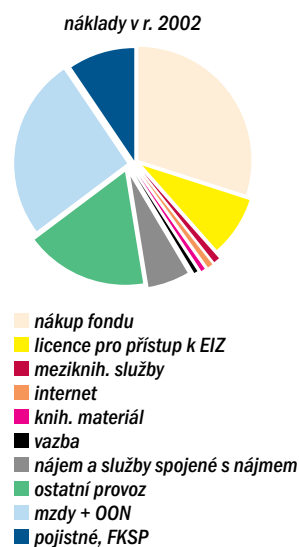
Položka	Skutečnost v tis. Kč	materiální, pracovní a provozní podmínky
Příspěvek MŠMT na provoz	107 783	
Tržby z prodeje služeb (rešerše, MMS, kopie, obsahy periodik, členství)	1 890	
Úroky	134	
Kursově zisky	8	
Zúčtování fondu v členění:	1 804	
čerpání z fondu odměn	1 754	
rezervní fond – dary	50	
Jiné ostatní výnosy v členění:	683	
poplatky a platby za opožděné vracení a ztracené publikace	317	
vklad VPK	200	
ostatní výnosy minulých účetních období	125	
pronájem, platby za soukromé tel. hovory apod.	41	
Celkem	112 302	

Náklady STK (účtová třída 5 celkem) dosáhly výše 109 366 tis. Kč. Největší položkou v roce 2002 byla položka na nákup knihovního fondu. Celkem 32 799 tisíc Kč bylo vydáno za knihy, časopisy, mezinárodní výměnu a speciální informační zdroje do fondu STK.

V posledních letech se významnou položkou stává nákup licencí pro přístup do databází s plnými texty periodik, které významně rozšiřují spektrum informačních zdrojů pro uživatele. V roce 2002 dosáhl tento nákup částky 9 488 tis. Kč, v roce 2001 činil 6 343 tisíc Kč.

Čerpání mzdových prostředků za rok 2002 představuje částku 28 361 tisíc Kč, sociální a zdravotní pojištění 9 750 tisíc Kč. Nájemné v Klementinu vč. služeb dosáhlo výše cca 6 700 tisíc Kč, odpisy částky 6 434 tisíc Kč. Významnými položkami jsou dále platby za mezinárodní meziknihovní službu (836 tisíc Kč), za vazbu zkompletovaných ročníků časopisů (600 tisíc Kč), za telekomunikační služby (1 485 tisíc Kč), opravy a servis výpočetní a reprografické techniky, atd. Nema- lou položku tvoří i běžné jednoduché provozní služby, jako je úklid (690 tisíc Kč), doprava (375 tisíc Kč), ostraha (70 tisíc Kč).

Hospodářským výsledkem hlavní činnosti STK za rok 2002 je zisk ve výši 2 936 671,- Kč. Tato částka se snižuje o položku upravující hospodářský výsledek, tj. o úsporu účelových prostředků u projektu LI 01018 „Informační zdroje pro STM a nástroje pro jejich zpřístupňování“ ve výši 21 303,- Kč.

Přehled čerpání neinvestičních účelových prostředků

Projekty MŠMT

21 147 tisíc Kč

Částka určená na projekt „Nákup knihovního fondu, mezinárodní meziknihovní služby, síť PASNET a CESNET“ byla v roce 2002 vyčerpána v plné výši.

**materiální, pracovní
a provozní podmínky****Projekty VaV institucionální****28 071 tisíc Kč**

U výzkumného záměru MSM 000010001 – „Zajištění informačních zdrojů a služeb z oblasti techniky a příbuzných věd pro VaV“ byla celá částka v roce 2002 vyčerpána. Plně byl vyčerpán i limit mzdových prostředků.

Projekty VaV účelové**9 124 tisíc Kč**

- 1) U projektu LI200028 „Multifunkční centrum Virtuální polytechnické knihovny jako zdroj informací a služeb pro oblast technických a aplikovaných přírodních věd“ byla celá částka ve výši 4 585 tisíc Kč v roce 2002 vyčerpána, včetně limitu mzdových prostředků.
- 2) U projektu LI01018 „Informační zdroje pro STM a nástroje pro jejich zpřístupňování“ bylo z částky 4 539 tisíc Kč vyčerpáno v roce 2002 celkem 4 517 697,- Kč. Úspora 21 303,- Kč vznikla nedočerpáním mzdových prostředků ve výši 15 507,- Kč a s nimi souvisejících zákonných odvodů a přidělu do FKSP ve výši 5 796,- Kč.

Projekty VISK**566 tisíc Kč**

Jedná se o převod prostředků z kapitoly Ministerstva kultury na tři projekty:

- VISK2 „Moderní a komunikační technologie v knihovnictví 2002“,
- VISK2 „Expertní školení navazující na úroveň znalostí ECDL“,
- VISK5 „Retrokonverze generálního katalogu knih STK (záznamy 1913–77)“

Všechny tři projekty byly v roce 2002 uskutečněny a finanční částky byly čerpány v plné výši, včetně limitu mzdových prostředků.

**Celkové vyhodnocení čerpání mzdových prostředků
v roce 2002**

Prostředky na platy	Limit v Kč	Skutečnost v Kč	Rozdíl v Kč
Kmenová činnost	24 227 000	25 980 595	+ 1 753 595
MSM 000010001	1 699 000	1 699 000	0
LI 200028	20 000	20 000	0
LI 01018	443 000	427 493	15 507
OPPP	Limit v Kč	Skutečnost v Kč	Rozdíl v Kč
Kmenová činnost	200 000	187 333	-12 667
VISK MK ČR	47 000	47 000	0

Překročení závazného ukazatele „prostředky na platy“ zaměstnanců STK za rok 2002, a to v celkové výši 1 753 595,- Kč, je plně kryto čerpáním této částky z fondu odměn dle odst. 2 §59 zákona č 218/2000 Sb. Úspora v čerpání prostředků OPPP ve výši 12 667,- Kč se netýká účelově přidělených prostředků.

Úpravy objektu

V roce 2002 postupovaly především opravy prostor výpůjčního protokolu v Klementinu (rekonstrukce elektrických rozvodů). Dále bylo zkontrolováno a doplněno vybavení jednotlivých kanceláří v Klementinu, provedeny drobné opravy, vymalováno apod.

V depozitním skladu v Písnici byla zavedena kanalizace, opraven přívod vody a provedeny opravy vnitřních prostor. V depozitním skladu ve Lhotě u Dolních Břežan byla zavedeno venkovní odvodnění haly č. 2 i haly č.3.

DARY

Knižní dary

- 205 titulů knih a seriálů (189 českých, 16 zahraničních)
- 42 titulů časopisů (7 českých, 35 zahraničních)
- 3 254 titulů firemních informačních zdrojů (687 českých, 2 567 zahraničních)

Finanční dary

V roce 2002 STK obdržela finanční dar od firmy ŠKODA AUTO, a. s., Mladá Boleslav ve výši 50 000,- Kč na nákup časopisů.

PŘEHLED NAKOUPENÝCH ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Pro uživatele i pro služební potřebu byly v STK k dispozici následující báze dat (BD):

ACS – on-line přístup do kompletního „package“ plných textů všech 34 elektronických časopisů vydávaných American Chemical Society, zpřístupněných na základě konsorciální multilicence, včetně ACS archivu

AP – on-line přístup do plných textů 296 elektronických časopisů vydávaných vydavatelstvím Academic Press a zpřístupněných prostřednictvím služby IDEAL na základě konsorciální multilicence včetně retrospektivy od roku 1993

ASPI – BD na CD-ROM, zpřístupněná na Ultra*Netu pro uživatele STK, prezentuje ucelený systém právních informací v ČR (plné texty právních předpisů aktuálních i historických, judikatury a stanovisek soudů, anotace z právníkové a ekonomické literatury)

Compendex – BD na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele na Ultra*Netu STK, obsahuje komplexní informace o významné technické literatuře ze strojírenství a souvisejících oborů, abstrakta, bibliografická BD

Computer Select – do r. 2000 BD na CD-ROM, zpřístupněná pro uživatele na Ultra*Netu STK pro tři současné přístupy, od r. 2001 on-line databáze zakoupená STK pouze jako jedinouživatelská verze. Nabízí rozsáhlé informace z oblasti výpočetní techniky a informačních technologií, informace o firmách a jejich produktech, plné texty nebo anotace článků z časopisů a publikací zaměřených na výpočetní techniku (HW a SW)

ČNB – báze dat na CD-ROM zakoupená pro uživatele STK i pro služební účely, zpřístupněná na Ultra*Netu, obsahuje BD české knihy, zahraniční bohemika, disertace a autoreferáty, spec. dokumenty, jmenné autority, články v českém tisku a periodika v ČR, bibliografická BD

ČSNI – báze dat na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele na Ultra*Netu STK, obsahuje seznam platných norem, bibliografická BD

elFLDirect/EBSCO – on-line DB s celonárodní licencí zpřístupňuje uživatelům plné texty cca 5 000 titulů časopisů a 1 300 informačních brožur a příručních publikací především z oblasti humanitních věd a medicíny

Firemní monitor – báze dat na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele na Ultra*Netu. Prezentuje ji osm BD: registr organizací, monitor tisku, monitor inzerce, firemní kontakty, profily emitentů, účetní závěrky, monitor burzy, manažeři a vlastníci v ČR i SR

**přehled nakoupených
elektronických
informačních zdrojů**

LINK/Springer – on-line BD s celostátní licencí nabízí uživatelům přístup k plným textům článků 452 vybraných titulů periodik vydávaných nakladatelstvím Springer

Metadex – on-line BD nabízí uživatelům elektronickou verzi referátových časopisů Metals Abstracts, Metal Abstracts Index a Alloys Index.

PCI – on-line BD s celostátní licencí nabízí uživatelům bibliografické záznamy článků převážně ze společenskovedních periodik s retrospektivou 1770–1990

ProQuest – on-line BD s celostátní licencí nabízí uživatelům cca 7 000 periodik především z oblasti společenskovední, cca 50% článků je zpřístupněno v plných textech

ScienceDirect/Elsevier Science – on-line BD s konsorciální licencí zpřístupňuje uživatelům plné texty článků 427 časopisů z oblasti techniky, přírodních a společenských věd a medicíny z nakladatelství Elsevier

SIGLE – BD na CD-ROM zpřístupněná pro uživatele i služební účely STK na Ultra*Netu STK, obsahuje System For Information On Grey Literature in Europe, informace o „šedé literatuře“ – především výzkumné zprávy a disertace, bibliografická BD

TAM-TAM/Anopress – on-line BD zakoupená STK pro uživatele – zpřístupňuje v mediální části plné texty článků z českého tisku, záznamy zpravodajských, publicistických a diskusních pořadů rozhlasu a televize, v části vědomostní zpřístupňuje informace referenčního a encyklopedického charakteru, plné texty zákonů a vyhlášek

Ulrich's Plus – BD na CD-ROM zakoupená pro služební účely a zpřístupněná na Ultra*Netu STK, zajišťuje přístup k Bowker's International Serials, informace o aktivních i zaniklých titulech periodik a ročenek z celého světa, bibliografická BD

Web of Science – on-line BD s konsorciální licencí nabízí uživatelům systém tří citačních indexů (Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index, Arts & Humanities Citation Index), bibliografické informace včetně abstraktů a citovaných referencí

JCR – Journal Citation Reports – jednouživatelská on-line BD zpřístupňuje údaje pro vyhodnocování a porovnávání odborných vědeckých časopisů, uvádí index Impact factor. Je využívána veřejností i pro služební potřeby

Wiley – Elektronické verze 68 titulů časopisů nakladatelství Wiley předplacených členy konsorcia zpřístupňované on-line prostřednictvím služby **InterScience** uživatelům STK na základě konsorciální multilicence

Elektronické verze 80 titulů časopisů nakupovaných od vědeckého knihkupectví **MINERVA** zpřístupňované on-line prostřednictvím služby **M/e/o/s** uživatelům STK na základě odběru tištěných titulů.

Přehled uvedených bází a jejich obsahové charakteristiky jsou uvedeny na webovských stránkách STK.

PŘEHLED POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM V ROCE 2002

§18, odst. 1, písm. a)

Počet podaných žádostí o informace: **0**

§18, odst. 1, písm. b)

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: **0**

§18, odst. 1, písm. c)

Opis podstatných částí každého rozsudku soudu: **0**

§18, odst. 1, písm. d)

Výsledky řízení o sankcích za nedodržování tohoto zákona bez uvádění osobních údajů: **0**

§18, odst. 1, písm. e)

Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: **0**

PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

Publikační činnost

BAYER, Jan. 27. zasedání ředitelů národních středisek ISSN v Záhřebu. Národní knihovna, 13, 2002, č. 4, s. 315–317

BAYER, Jan. Využívání multilicencí ES/Science Direct a LINK/Springer v roce 2001. Národní knihovna, 13, 2002, č. 1, s. 43–47

KLOUČKOVÁ, Zdenka. E-learning ve formě Online2000 Centra jako součást systému vzdělávání pracovníků Státní technické knihovny. Sborník příspěvků odborné konference E-learning v praxi firemního vzdělávání, Praha, 2002, 5. sekce

KOLÁŘOVÁ, Mária. Virtuální polytechnická knihovna. Sborník ze semináře Metodika budování a užívání digitálních knihoven v medicíně, 9. prosince 2002, IKEM Praha

SMETANOVÁ, Dana; STŘEDOVÁ Alena; SVOBODA Martin; ŠMILAUER Bohdan, STK + **KATOLICKÁ Barbora,** ZČU. Portál STM. Národní knihovna, 13, 2002, č. 4, str. 250–261

SVOBODA, Martin. Elektronické služby (v STK). CASLIN '02, Slovenská národná knižnica, Martin

SVOBODA, Martin; BOHÁČEK, Martin. Na téma autorské právo v Evropské unii: Zasedání EBLIDA v Praze. Ikaros [online]. 2002, č. 12. ISSN 1212–5075. <http://www.ikaros.cz/Clanek.asp?ID=200211007>

SVOBODA, Martin; ŠMILAUER, Bohdan. Portál STM, přehledový článek o řešení projektu Portál STM pro konferenci Inforum 2002. <http://www.inforum.cz/inforum2002/svoboda.pdf>

ŠMILAUER, Bohdan; BARTOŠ, Ivan. Získávání dat z informačních systémů (Z39.50): Definice aplikačních služeb a specifikace protokolu, volný komentovaný překlad normy Z39.50-1995 ver. 3. http://www.stk.cz/ZIG/zdroje_cz.html

ŠMILAUER, Bohdan. Návrh českého národního profilu Z39.50, verze 2. listopad 2002. http://www.stk.cz/ZIG/zdroje_cz.html

Přednášková činnost

- BAYER, Jan.** *Multilicence pro přístup k plným textům vydavatelství Elsevier Science a Springer v rámci projektu Virtuální polytechnická knihovna.* Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven teoreticky. Praha, STK, 9. 4. 2002
- BAUMANNOVÁ, Zdenka.** *Vyhledávání v ACS (American Chemical Society Publications).* Seminář o on-line databázích a časopisech pro veřejnost. Praha, STK, 28. 5. 2002
- BROUM, Jan.** *Vyhledávání v databázích PROQUEST a PCI.* Seminář o on-line databázích a časopisech pro veřejnost. Praha, STK, 21. 5. 2002
- HANINGEROVÁ, Jiřina.** *Elektronické doručování dokumentů ze systému SUBITO.* Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven teoreticky. Praha, STK, 3. 12. 2002
- HŘÍBALOVÁ, Kateřina; ŘÍHOVÁ, Markéta.** *Skenování, zhotovování kopií dodávaných elektronickou cestou, práce s různými typy grafických formátů.* Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven teoreticky. Praha, STK, 9. 4., 3. 12. 2002
- KLOUČKOVÁ, Zdenka.** *E-learning ve formě Online2000 Centra jako součást systému vzdělávání pracovníků Státní technické knihovny.* Konference E-learning v praxi firemního vzdělávání. Praha, 14. 3. 2002
- KOLÁŘOVÁ, Mária.** *Meziknihovní služby v STK.* Komise pro knihovnicko-informační služby. Brno, MZK, 30. 5. 2002
- KOLÁŘOVÁ, Mária.** *Primární a sekundární zdroje zpřístupňované v rámci programu LI (Informační zdroje pro výzkum a vývoj).* Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven teoreticky. Praha, STK – 9. 4., 3. 12. 2002
- KOLÁŘOVÁ, Mária.** *Virtuální polytechnická knihovna.* Seminář Metodika budování a užívání digitálních knihoven v medicíně. Praha, IKEM, 9. 12. 2002
- KOLÁŘOVÁ, Mária.** *Virtuální polytechnická knihovna.* Seminář Moderné informační služby v digitálních knižnicích. Banská Bystrica, ŠVK, 21. 3. 2002
- KOLÁŘOVÁ, Mária.** *Virtuální polytechnická knihovna.* Seminář Online služby v knihovnách. Brno, MZK, 28. 5. 2002
- KOLÁŘOVÁ, Mária; SMETANOVÁ, Dana.** *Elektronické služby STK, vyhledávání v databázi LINK Springer.* Cyklus školení pro veřejnost. Praha, STK 17. 10. 2002
- MACHALOVÁ, Linda.** *Tabulkový kalkulátor. Kurz Základy počítačové gramotnosti na úrovni ECDL.* Praha, Městská knihovna Praha, 16. 10., 23. 10., 30. 10., 6. 11. 2002
- PROCHÁZKOVÁ, Petra.** *Vyhledávání v databázi LINK Springer.* Seminář o on-line databázích a časopisech pro veřejnost. Praha, STK, 7. 5. 2002
- PROCHÁZKOVÁ, Petra.** *Vyhledávání v databázích EIFL Direct.* Seminář o on-line databázích a časopisech pro veřejnost. Praha, STK, 4. 6. 2002
- PROCHÁZKOVÁ, Petra; BROUM, Jan.** *Elektronické služby STK, vyhledávání v databázi Wiley InterScience.* Cyklus školení pro veřejnost. Praha, STK, 12. 12. 2002

publikační a přednášková
činnost

- SMETANOVÁ, Dana.** *Práce s plnotextovými databázemi ScienceDirect a LINK/Springer.* Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven teoreticky. Praha, STK, 9. 4., 3. 12. 2002
- SMETANOVÁ, Dana.** *Vyhledávání v KnowEurope.* Seminář o on-line databázích a časopisech pro veřejnost. Praha, STK, 25. 6. 2002
- SMETANOVÁ, Dana; TICHÁ, Ivana.** *Elektronické služby STK, vyhledávání v databázi Science Direct.* Cyklus školení pro veřejnost. Praha, STK, 14. 11. 2002
- STŘEDOVÁ, Alena.** *Vyhledávání v ScienceDirect (časopisy nakladatelství Elsevier).* Seminář o on-line databázích a časopisech pro veřejnost. Praha, STK, 11. 6. 2002
- STŘEDOVÁ, Alena.** *Vyhledávání v časopisech vydavatelství John Wiley and Sons.* Seminář o on-line databázích a časopisech pro veřejnost. Praha, STK, 14. 5. 2002
- SVOBODA, Martin; ŠMILAUER, Bohdan.** *Portál STM.* Konference Inforum. Praha, 22. 5. 2002
- SVOBODA, Martin.** *International Co-operation and consortia.* Porada koordinátorů Programu TCI OSI. Budapešť, 13. 6. 2002
- SVOBODA, Martin.** *Elektronické služby (v STK).* Seminář CASLIN '02. Podbanské, 23.–27. 6. 2002
- SVOBODA, Martin.** *Electronic Library Services.* Konference „Central Asia 2002“: Internet and libraries – information resources in science, culture, education and business. Buchará, 14.–18. 10. 2002
- SVOBODA, Martin.** *Jak se staví knihovny.* Přednáška pro studenty knihovnictví FF MU. Brno, 25. 10. 2002
- ŠMILAUER, Bohdan.** *Informace o projektu LI01018, Jednotná informační brána a Portál STM.* Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven teoreticky i prakticky. Praha, STK, 4. 6. 2002
- ŠMILAUER, Bohdan.** *Terciární databáze Portálu STM* – prezentace na setkání řešitelů projektů programu LI. Praha, STK, 15. 10. 2002
- ŠVASTOVÁ, Zuzana.** *Organizační materiály Virtuální polytechnické knihovny – knihovní řád, provozní řád, smlouvy.* Seminář Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví – Elektronické služby knihoven teoreticky i prakticky. Praha, STK, 4. 6. 2002
- TICHÁ, Iva.** *Vyhledávání v databázích WOS (Web of Science) a JCR (Journal Citation Report).* Seminář o on-line databázích a časopisech pro veřejnost. Praha, STK, 18. 6. 2002
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *Virtuální polytechnická knihovna, pilíře VPK, projekt LI200028.* Praha, STK, 4. 6. 2002
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka; ŠVASTOVÁ, Zuzana.** *Virtuální polytechnická knihovna.* Konference Inforum. Praha, 22. 5. 2002

PŘEHLED ÚTVARŮ STK

	Název útvaru	Vedoucí pracovník útvaru
1	ředitel STK	Ing. Martin Svoboda
	statutární náměstek ředitele	PhDr. Jan Bayer, CSc.
11	sekretariát	
12	odd. koncepcí a metodiky	Mgr. Zuzana Švastová
13	odd. informačních technologií	Ing. Bohdan Šmilauer
14	odd. řízení a provozu počítačových sítí	Ing. Jiří Vild
2	Statutární náměstek ředitele	
	a vedoucí odboru kooperace a koordinace	PhDr. Jan Bayer, CSc.
201	ref. public relations	Mgr. Lenka Kocánová
202	ref. vzdělávání	PhDr. Zdenka Kloučková
203	ref. Polytematického strukturovaného hesláře	PhDr. Ivan Hauzner
21	odd. bibliografických systémů	PhDr. Eva Jeřábková
22	odd. kooperačních systémů a organizací	Mgr. Ivana Medková
3	Odbor tvorby fondů	Mgr. Štěpánka Žižková
31	odd. akvizice a zpracování knih	Ing. Jitka Marhoulová
32	odd. akvizice a zpracování časopisů	Dagmar Růžičková, Bc.
33	odd. retrokonverze a správy katalogů	Eva Šebková
4	odbor služeb	Mgr. Mária Kolářová
41	odd. základních služeb	Vladimíra Vojtěchová
42	odd. referenčních a meziknihovních služeb	Ing. Dana Smetanová
421	referenční středisko	Ing. Petra Procházková
422	ref. meziknihovních služeb	Mgr. Jiřina Haningerová
43	odd. reprografie a digitálních služeb	Blanka Gerlachová
5	Odbor správy a ochrany fondů	PhDr. Anna Patočková
51	odd. správy fondů	Ivana Kinzlerová
52	odd. ochrany fondů	Želmíra Petrová
53	odd. revize a obsahové prověrky fondů	František Chlumský
6	odbor ekonomického náměstka	Ing. Marie Vadlejchová
601	ref. investic a energetiky	Věra Novotná
61	odd. ekonomické	Jarmila Hrachová
611	ref. personalistiky	Jana Savinová
62	odd. účtárny	Jarmila Liprtová
63	odd. technické a správní	Růžena Krejčová

JMENNÝ SEZNAM PRACOVNÍKŮ

Marie Adamová
 Růžena Altmanová
 PhDr. Jindra Andrášová
 Alena Balounová
 Zdeňka Baumannová
 PhDr. Jan Bayer, CSc.
 Marie Bílková
 Anna Bittnerová
 RNDr. Jiří Bořil
 Pavel Brhel
 Mgr. Jan Broum
 Ing. Jozef Bukový
 Jitka Cacková
 Ing. Miloslava Čelková
 Marcela Červenková
 Stefania Čiháková
 Jiří Čmelík
 Mgr. Petr Dolejš
 Hana Doubková
 Eva Dudeková
 Alena Dvořáková
 Jarmila Erbenová
 Ing. Zdenka Fontánová
 Bohdana Frantíková, Bc.
 Eva Fröhlichová
 Alexandr Furik
 Renata Galusová
 Blanka Gerlachová
 Dana Grimová
 Hana Grolichová
 Miroslava Grycová
 Eva Halamová
 Iva Halušková
 Mgr. Jiřina Haningerová

Radka Hanušová
 Jan Hasala, Bc.
 Ing. Eva Hášová
 PhDr. Ivan Hauzner
 Mgr. Václav Heicl
 Věra Hejmová
 Jana Himlová
 Zdeněk Holeček
 Anna Holečková
 PhDr. Stanislav Hošťálek
 Věra Hrabovská
 Jarmila Hrachová
 Ludmila Hráská
 Jan Hrbatík
 Eva Hrdinová
 Josef Hruběš
 Kateřina Hříbalová
 Eva Chlumská
 František Chlumský
 Jiřina Chroustovská
 Irena Chválová
 Božena Janečková
 Jana Janečková
 Ing. Ida Janovcová
 PhDr. Eva Jeřábková
 PhDr. Jaroslava Jílková
 Vladimír Jirák
 Andrea Juraševská
 prof. Jiří Kábrt, DrSc.
 Lukáš Kalivoda
 RNDr. Ryszard Kantor, CSc.
 Jana Kašíková
 Ing. Jan Kašpar
 Ondřej Kašpar

jmenný seznam pracovníků

Richard Kašpar	PhDr. Anna Patočková
Ivanka Kinzlerová	František Pavlíček
Olga Klimánková	Milena Pavlová
PhDr. Zdenka Kloučková	Olga Peřková
Zdenka Koberová	Želmíra Petrová
Mgr. Lenka Kocánová	PhDr. Milada Pišková
Edita Kocková	Alexandra Pochobradská
Mgr. Šárka Kohoutová	Jiří Pokorný
Mgr. Mária Kolářová	Elena Poláčková
Karel Kořínek	Věra Pondělíčková
Markéta Kosinová	Jindřich Poskočil
PhDr. Helena Kovářiková	Mgr. Ludmila Primusová
Petr Kožený	Ing. Petra Procházková
Jaroslava Krákorová	Mgr. Olga Pruszková
Ing. Eva Králiková	RNDr. Soňa Přádná, CSc.
Olga Krausová	Květoslava Pšeničková
Ing. Marie Krejbichová	Ing. Jan Ptáček
Růžena Krejčová	Julie Pučová
Marta Kuchařová	Miroslav Ráž
Miroslava Kuklová	Ing. Hana Reichlová
Olga Kutilová	Mgr. Anna Reichová
Jarmila Liprtová	Ing. Jiří Remeš
RNDr. Stanislav Luňák, CSc.	PhDr. Miloslava Rupešová
Linda Machalová, DiS.	Dagmar Růžičková, Bc.
Miroslava Malotová	Pavla Růžičková
Ing. Jitka Marhoulová	Renáta Řeháková
Ivan Marinák	Ing. Jiří Řezník
Jaroslav Marinák	Markéta Řihová
Ivana Marináková	Barbora Sadílková
Věra Marináková	Jana Savinová
Magdalena Maršíková	Ing. Marie Sedláčková
Ivona Matějovská	Jakub Sháněl
Lukáš Mázl	Ing. Evžen Sidorin
Ivana Medková	Jana Sklenaříková
prom. fil. Jitka Měkotová	Marie Skořepová
Ing. Petr Michalec	Petr Slapnička
Karel Mikulecký	Ing. Dana Smetanová
Zdenka Nekolná	Luděk Smutný
Jiřina Nindlová	Helena Sobotková
Iva Nová	Kristina Sommernitzová
Petr Novák	PhDr. Eva Sošková
Pavla Nováková	Jiřina Stránská
Věra Novotná	Jana Strouhalová
Ing. Roman Ouzký	Mgr. Alena Středová
Marta Paďourová	Mgr. Vlastimila Stříbrná
Ing. Roman Palka	Jana Suchá

Ing. Karel Suchý
Ing. Martin Svoboda
Helena Šandová
Jana Šatopletová
Eva Šebková
Milada Šenkýřová
Mgr. Zdeňka Šírková
Ing. Bohdan Šmilauer
Jiří Šťastný
Mgr. Zuzana Švastová
Věra Taufmanová
Ivana Tichá
RNDr. Jaroslava Trčková
Marie Trnková

prom. fyz. Josef Václavek
Ing. Marie Vadlejchová
Renata Valníčková
Veronika Veselá, DiS.
Mgr. Irena Věříšová
Ing. Jiří Vild
Ing. Martin Vojnar
Vladimíra Vojtěchová
Libuše Vojtišková
Mgr. Jana Vondráková
Mgr. Štěpánka Žižková
Mgr. Yveta Žižňavská
Ing. Jelena Žlábková

jmenný seznam pracovníků

statistiky

HLAVNÍ STATISTICKÉ UKAZATELE ČINNOSTI STK V ROCE 2002

Název statistického ukazatele	2001	2002	02/01 v %
FONDY			
Stav primárních fondů k 31. 12. celkem	1 503 522	1 502 421	100%
základní fond	1 118 940	1 125 893	101%
speciální fond	107 712	99 645	93%
fond mikrografických médií	276 784	276 784	100%
fond elektronických dokumentů	86	99	115%
volně přístupno celkem	51 006	51 932	102%
Přírůstek primárních fondů celkem	11 146	11 544	104%
základní fond	7 611	7 781	102%
speciální fond	3 507	3 750	107%
fond mikrografických médií	2	0	0%
fond elektronických dokumentů	26	13	50%
Počet odebíraných titulů časopisů	1 863	1 913	103%
Úbytek primárních fondů celkem	30 728	12 645	41%
Počet záznamů v lístkových katalozích	4 272 819	4 278 281	100%
Počet využívanýchází dat	31	28	90%
vlastních	7	7	100%
na CD-ROM	9	8	89%
on-line na základě licence	15	13	87%
Počet záznamů uživatelskýchází vlastních vč. OPAC	237 699	250 056	105%
SLUŽBY			
Výpůjčky z fondů knihovny celkem	265 165	197 255	74%
ze základního fondu vč. prodloužení	180 364	162 117	90%
absenční osobní	153 531	132 914	87%
MVS	13 813	12 586	91%
MMVS	248	142	57%
prezenční protokolované	24 832	27 310	110%
ze speciálního fondu	84 801	35 138	41%
absenční osobní	37	215	581%
MVS, MMVS	0	0	
prezenční protokolované	249	390	157%
z archívu FL	78 221	29 000	37%
z fondu norem	5 945	5 308	89%
z fondu mikrografických médií	604	788	130%
výpůjčky elektronických dokumentů	31	42	135%
Výpůjčky z fondů zahraničních knihoven	3 792	4 575	121%
Reprografické služby			
Vyřízeno externích požadavků celkem	30 287	24 079	80%
Zhotoveno jednotek (vč. interních) celkem	285 441	205 978	72%
xerokopíí (stran)	245 524	165 866	68%
zvětšenín (kusů)	1 599	2 554	160%
kopíí (souborů/stran) doručených elektronicky	38 318	37 558	98%
VPK			
Počet záznamů Souborného katalogu VPK	4 842	7 681	159%
Služby VPK prostřednictvím STK	5 441	12 460	229%
VZDĚLÁVÁNÍ			
Počet vzdělávacích akcí	84	72	86%
Počet účastníků celkem	743	1 082	146%
UŽIVATELÉ			
Počet fyzických a virtuálních uživatelů	13 156	11 084	84%
Počet návštěvníků knihovny za rok	337 349	422 590	125%
z toho virtuálních návštěvníků	234 474	340 648	145%
ÚDAJE PRO STÁTNÍ STATISTIKU			
Na nákup literatury vynaloženo v tis. Kč	35 630	32 799	92%
Počet míst ve studovnách	120	120	100%
Počet zpracovaných rešerší a bibliografií	22	8	36%
Počet vydaných publikací	2	7	350%
Přepočtený stav pracovníků knihovny	155,8	157,2	101%

statistiky

STATISTIKA ČINNOSTI STK V ROCE 2002

A. FONDY

1. Stav, přírůstek a úbytek primárních fondů (knihovních jednotek/svazků)

Číslo	Údaj	Stav 2001	Přírůstek 2001	Přírůstek 2002	Přir. 02/01 v %	Úbytek 2001	Úbytek 2002	Úbyt. 02/01 v %	Stav 2002	Stav 02/01 v %
1	Stav primárních fondů celkem	1 503 522	11 146	11 544	103,6%	30 728	12 645	41,2%	1 502 421	99,9%
1.1	základní fond	1 118 940	7 611	7 781	102,2%	2 345	828	35,3%	1 125 893	100,6%
1.1.1	knihy a seriály	733 673	2 585	2 519	97,4%	2 345	828	35,3%	735 364	100,2%
1.1.2	vázané časopisy	385 267	5 026	5 262	104,7%				390 529	101,4%
1.2	speciální fond	107 712	3 507	3 750	106,9%	28 383	11 817	41,6%	99 645	92,5%
1.2.1	časopisy (firemní)	5 145	v r. 1998 sloučeno s fondem časopisů						5 145	100,0%
1.2.2	adresáře a veletržní katalogy	1 054	85	42	49,4%		17		1 079	102,4%
1.2.3	disertace	1 417	700	1 241	—		0	—	2 658	187,6%
1.2.4	výzkumné zprávy	187	126	163	—		0	—	350	187,2%
1.2.5	normy	41 500	1 868	1 376	73,7%		0		42 876	103,3%
1.2.6	ostatní (FIZ)	58 409	728	928	127,5%	28 383	11 800	41,6%	47 537	81,4%
1.3	fond mikrografických médií	276 784	2	0	0,0%	0	0		276 784	100,0%
1.3.1	knihy	18 220	2	0	0,0%				18 220	100,0%
1.3.2	časopisy	258 564	0			0	0		258 564	100,0%
1.4	elektronické dokumenty ¹⁾	86	26	13	50,0%		0		99	115,1%

¹⁾ zahrnuje pouze samostatné elektronické dokumenty, nejsou započteny databáze na CD-ROM v síti STK

2. Fond přístupný ve studovnách

Číslo	Údaj	Stav 2001	Přírůstek 2002	Úbytek 2002 (přemístěno)	Stav 2002
2.	Přístupný fond celkem	51 006	2 282	1 356	51 932
2.1	knihy	3 497	23	0	3 520
2.2	tituly časopisů	1 992	165	136	2 021
2.2.1	z toho referátových	9	0	5	4
2.2.2	firemních	288	22	11	299
2.3	speciální fond	43 089	1 386	74	44 401
2.3.1	adresáře a veletržní katalogy	1 064	10	0	1 074
2.3.2	normy	41 500	1 376	0	42 876
2.3.3	ostatní	525	0	74	451
2.4	elektronické dokumenty	2 428	708	1 146	1 990
2.4.1	primární	67	9	0	76
2.4.2	sekundární (referenční)	18	0	0	18
2.4.3	přílohy (CD-ROM)	2 343	699	1 146	1 896

statistiky

3. Skladba přírůstku knih, seriálů a firemní literatury**3.1 Základní fond – knihy a seriály**

Číslo	Údaj	Nákup	Dar	Výměna	Náhrady	Celkem	%
3.1	Knihy a seriály	2 219	205	56	39	2 519	100,0%
3.1.1	domácí	1 531	189		39	1 759	69,8%
3.1.2	zahraničí	688	16	56	0	760	30,2%

3.2 Speciální fond

Číslo	Údaj	Nákup	Dar	Výměna	Přijato k archivaci	Celkem	%
3.2	Speciální fond	1 384	34	163	1 241	2 822	100,0%
3.2.1	Adresáře a veletrž. katalogy	8	34	0	0	42	100,0%
3.2.1.1	domácí	0	30	0	0	30	71,4%
3.2.2.2	zahraniční	8	4	0	0	12	28,6%
3.2.3	disertace domácí	0	0	0	1 241	1 241	100,0%
3.2.4	výzkumné zprávy	0	0	163	0	163	100,0%
3.2.4.1	domácí	0	0	10	0	10	6,1%
3.2.4.2	zahraniční	0	0	153	0	153	93,9%
3.2.5	normy	1 376	0	0	0	1 376	100,0%
3.2.5.1	domácí	1 376	0	0	0	1 376	100,0%
3.2.5.2	zahraniční	0	0	0	0	0	0,0%

4. Skladba přírůstku časopisů**4.1 Odebírané časopisy**

Číslo	Údaj	1998	1999	2000	2001	2002	99/98 v %	00/99 v %	01/00 v %	02/01 v %
4.1	Počet titulů celkem	1 671	1 909	1 770	1 863	1 913	114,2%	92,7%	105,3%	102,7%
4.1.1	základní fond	1 551	1 702	1 770	1 863	1 913	109,7%	104,0%	105,3%	102,7%
4.1.2	z toho firemní časopisy 1)	120	207	235	229	239	172,5%	113,5%	97,4%	104,4%

¹⁾ do r. 1998 nejsou firemní časopisy zahrnuty v položce 4.1.1 základní fond**4.2 Skladba odebíraných titulů podle původu a způsobu nabytí**

Číslo	Údaj	Nákup	Výměna	Nákup i dar – PV	Povinný i dar – PV	Členství výtisk	Dar vč.	Celkem vyžádaného	%
4.2	Tituly časopisů celkem	1 068	261	5	300	31	248	1 913	100,0%
4.2.1	domácí	19	61	5	300	31	31	447	23,4%
4.2.2	zahraničí	1 049	200	0	0	0	217	1 466	76,6%

5. Tvorba katalogů

statistiky

5.1 Zpracování fondu

Číslo	Údaj	1998	1999	2000	2001	2002	99/98 v %	00/99 v %	01/00 v %	02/01 v %
5.1	Věcné zpracování									
5.1.1	knih	3 169	2 836	1 558	2 345	2 759	89,5%	54,9%	150,5%	117,7%
5.1.2	časopisů	146	168	128	94	192	115,1%	76,2%	73,4%	204,3%
5.1.3	disertací	nesledováno		717	700	1 241	—	—	97,6%	177,3%
5.1.4	výzkumných zpráv	nesledováno		61	126	163	—	—	206,6%	129,4%
5.1.5	FL (tituly)	6 944	4 103	751	814	970	59,1%	18,3%	108,4%	119,2%
5.1.6	mikrografických médií	9	4	4	2	0	44,4%	100,0%	50,0%	0,0%
5.1.7	elektronických médií	3	2	33	26	13	66,7%	1650,0%	78,8%	50,0%
5.2	Jmenné zpracování									
5.2.1	knih	3 618	3 096	2 650	2 765	2 331	85,6%	85,6%	104,3%	84,3%
5.2.2	časopisů	3 946	5 631	5 458	4 919	5 462	142,7%	96,9%	90,1%	111,0%
5.2.3	disertací	nesledováno		717	700	1 241	—	—	97,6%	177,3%
5.2.4	výzkumných zpráv	nesledováno		61	126	163	—	—	206,6%	129,4%
5.2.5	FL (tituly)	6 944	4 103	765	813	970	59,1%	18,6%	106,3%	119,3%
5.2.6	mikrografických médií	8	10	8	2	0	125,0%	80,0%	25,0%	0,0%
5.2.7	elektronických médií	3	2	35	26	13	66,7%	1750,0%	74,3%	50,0%
5.3	Retrokonverze záznamů									
5.3.1	knih	825	1 690	6 183	230 535	223 537	204,8%	365,9%	3728,5%	97,0%
5.3.2	časopisů	0	0	0	0	15 097				

5.4 Lístkové katalogy (počet záznamů)

Číslo	Údaj	Stav 2001	Přírůstek 2002	Stav 2002
5.4	Lístkové katalogy celkem¹⁾	4 272 819	5 462	4 278 281
5.4.1	Služební katalogy a seznamy celkem	2 058 550	5 462	2 064 012
5.4.1.1	generální katalog knih ⁵⁾	819 940	0	819 940
5.4.1.2	generální katalog časopisů	447 720	5 462	453 182
5.4.1.3	přírůstkový seznam knih ³⁾	219 982	0	219 982
5.4.1.4	přírůstkový seznam časopisů ³⁾	131 580	0	131 580
5.4.1.5	místní seznam knih ³⁾	209 237	0	209 237
5.4.1.6	místní seznam časopisů ³⁾	230 091	0	230 091
5.4.2	Čtenářské katalogy celkem¹⁾²⁾	2 214 269		2 216 867
5.4.2.1	jmenný	809 344	0	809 344
5.4.2.2	předmětový	462 289	0	462 289
5.4.2.3	systematický	718 084	0	718 084
5.4.2.4	časopisů názvový	196 092	2 598	198 690
5.4.2.5	časopisů systematický	28 460	0	28 460
5.4.2.6	kartotéka novinek	23 874	150	24 024

¹⁾ kartotéka novinek nezahrnuta do součtu

²⁾ čtenářské lístkové katalogy se od r. 1999 nedoplňují

³⁾ lístkové přírůstkové a místní seznamy nejsou doplňovány

⁵⁾ generální katalog knih nebyl v r. 2002 doplňován

5.4.3 Údržba katalogů

Číslo	Údaj	2001	2002
5.4.3.1	Zrevidováno záznamů	11 090	24 905
5.4.3.2	Doplněno záznamů	5 878	3 391
5.4.3.3	Vyřazeno záznamů	18 670	4 248

statistiky

6. Obsahová prověrka a generální inventurní revize fondů**6.1 Obsahová prověrka**

Číslo	V rámci obsahové prověrky bylo	Prověřeno	Vyřazeno knih. jedn.
6.1	celkem		13 423
6.1.1	z toho základní fond	1 778	1 623
6.1.2	specializované fondy		11 800
6.1.2.1	z toho normy	0	0
6.1.2.2	firemní literatura	605 MDT	11 800

6.2 Generální inventurní revize

Číslo	Fyzicky bylo zrevidováno	knih. jedn.
6.2.1	Revize dle zákona 257/2001 – zákl. fond	99 961
6.2.2	Revize pro retrokonverzi – zákl. fond 1913–1977	135 347

7 Báze dat**7.1 Báze dat pro uživatele**

Číslo	Údaj	Počet záznamů		
		stav 2001	změny 2002	stav 2002
7.1.1	BD STK přístupné službami INTERNETu	237 699	12 357	250 056
7.1.1.1	OPAC knih	155 409	6 367	161 776
7.1.1.2	OPAC časopisů ³⁾	3 322	15 323	18 645
7.1.1.3	Báze šedé literatury	1 397	1 697	3 094
7.1.1.4	Firemní literatura ¹⁾	57 651	-12 696	44 955
7.1.1.5	Firemní CD-ROM ve fondu STK	0	62	62
7.1.1.6	Česká národní databáze ISSN	6 150	449	6 599
7.1.1.7	Normy ČSN ²⁾	13 770	1 155	14 925
		Počet bází		
7.1.2	BD získávané	24	-3	21
7.1.2.1	Báze dat na CD-ROM	9	-1	8
7.1.2.1.1	z toho zpřístupněné v UltraNetu	8	0	8
7.1.2.2	Báze dat on-line na základě licence	15	-2	13
		z toho na základě licence		
7.1.2.2.1	STK	3	-2	1
7.1.2.2.2	STK jako garanta konsorcia	5	1	6
7.1.2.2.3	STK jako člena konsorcia	7	-1	6

¹⁾ uzavřená DB firemní literatury z let 1991–1999²⁾ ČSN, které jsou ve fondu STK³⁾ OPAC časopisů do roku 1992: 15 097 záznamů, OPAC časopisů od roku 1993: 3 548 záznamů

7.2 Báze dat pro služební potřebu

statistiky

Číslo	Údaj	Počet záznamů		
		stav 2001	změny 2002	stav 2002
7.2	Celkem	833 475	277 634	1 111 109
7.2.1	BD katalog (knihy)	175 185	6 580	181 765
7.2.2	BD časopisů	3 746	118	3 864
7.2.3	Evidence uživatelů	48 853	1 952	50 805
7.2.4	Historický fond	21 880	3 873	25 753
7.2.5	Evidence čar. kódů knihoven	1 091	311	1 402
7.2.6	Bibliografie literatury o STK	282	85	367
7.2.7	BD ČNS ISSN	6 150	449	6 599
7.2.8	SIGLE	1 535	1 559	3 094
7.2.9	BD ANAL (článková bibliografie)	19 132	3 950	23 082
7.2.10	Pracovní soubor retrokonverze	205 400	191 820	397 220
7.2.11	AVS	350 221	66 937	417 158

7.3 Báze dat interní

Číslo	Název
7.3	Báze dat interní
7.3.1	Fakturace rešerší
7.3.2	Evidence ČSN
7.3.3	Firmní literatura
7.3.4	Current contents
7.3.5	Evidence a fakturace požadavků na repro
7.3.6	Evidence mikrofiší
7.3.7	Evidence požadavků na výpůjčky periodik
7.3.8	Bibliografie literatury o STK
7.3.9	Výzkumné zprávy STK
7.3.10	Fakturace a evidence MMVS
7.3.11	Fakturace do zahraničí

7.4 Hospodářsko-správní báze dat pro služební potřebu

Číslo	Název
7.4	Hospodářsko-správní báze dat
7.4.1	Personalistika
7.4.2	Účetnictví
7.4.3	Evidence majetku
7.4.4	Skladová evidence
7.4.5	Evidence komponent výpočetní techniky

B. SLUŽBY

1. Výpůjčky

1.1 Celkový počet výpůjček včetně interních (bez reprografických služeb)

Číslo	Údaj	2001	2002	02/01 v %
1.1	Počet výpůjček celkem ¹⁾	265 165	197 255	74,4%
1.1.1	základní fond	180 364	162 117	89,9%
1.1.2	speciální fond	84 801	35 138	41,4%
1.1.2.1	FL ³⁾	78 221	29 000	37,1%
1.1.2.2	normy	5 945	5 308	89,3%
1.1.2.3	mikromédia	604	788	130,5%
1.1.2.4	elektronické dokumenty ²⁾	31	42	135,5%

¹⁾ neevidované výpůjčky neuvedeny

²⁾ zahrnuje pouze výpůjčky samostatných elektronických dokumentů

³⁾ výpůjčky z archivu FL

statistiky **1.2 Skladba výpůjček z fondů STK externím uživatelům (vč. reprografických služeb nahrazujících výpůjčku)**

Číslo	Fond	Absenční výpůjčky							Prezenční výpůjčky		
		Osobní		MS, MMS		Celkem			Protokolované ¹⁾		
		2001	2002	2001	2002	2001	2002	02/01 v %	2001	2002	02/01 v %
1.2	Celkem	153 568	133 129	1 174	769	154 742	133 898	86,5%	25 081	27 700	110,4%
1.2.1	ZF	153 531	132 914	1 174	769	154 705	133 683	86,4%	24 832	27 310	110,0%
1.2.2	SF	37	215	0	0	37	215	581,1%	249	390	31,2%

¹⁾ Protokolované výpůjčky = výpůjčky ze skladu do studovny

ZF – základní fond
SF – speciální fond

MS – meziknihovní služby
MMS – mezinárodní MS

1.3 Skladba výpůjček MVS a MMVS ze základního fondu STK jiným knihovnám

Číslo	Služba	Požadavky			Kladně vyřízeno								% kladně vyřízených požadavků	
					Výpůjčkou		Kopíí		Papírovou		Elektronickou ¹⁾			
		2001	2002	02/01 v %	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	01 v %	02 v %
1.3	Celkem MVS a MMVS	15 021	13 968	93,0%	1 208	756	7 485	6 384	5 368	5 588	14 061	12 728	93,6%	91,1%
1.3.1	MVS ZF	14 755	13 792	93,5%	1 174	734	7 423	6 371	5 216	5 481	13 813	12 586	93,6%	91,3%
1.3.2	MMVS	266	176	66,2%	34	22	62	13	152	107	248	142	93,2%	80,7%

¹⁾ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

1.4 Výpůjčky ze zahraničních knihoven (MMS) zajištěné pro uživatele STK

Číslo	Služba	Požadavky			Kladně vyřízeno								% kladně vyřízených požadavků	
					Výpůjčkou		Kopii		Papírovou		Elektronickou ¹⁾			
		2001	2002	02/01 v %	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	01 v %	02 v %
1.4	Celkem	4 261	5 081	119,2%	1 395	1 354	584	364	1 813	2 857	3 792	4 575	89,0%	90,0%

¹⁾ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

1.5 Pořadí zemí podle počtu vyřízených požadavků ze zahraničí

Pořadí	Název země	Počet výpůjček
1.	Německo	3731
2.	Nizozemí	245
3.	Švýcarsko	186
4.	Švédsko	120
5.	Velká Británie	114

1.6 Pořadí zemí podle počtu vyřízených požadavků vyžádaných z STK

Pořadí	Název země	Počet výpůjček
1.	Slovensko	150
2.	Polsko	2
3.	Slovinsko	2
4.	USA	2
5.	Estonsko	1

2. Interní výpůjčky z fondu STK a další interní služby

Číslo	Údaj	2001	2002	02/01 v %
2.1	Interní výpůjčky celkem	2 488	1 606	64,5%
2.1.1	krátkodobé	502	335	66,7%
2.1.2	dlouhodobé	284	90	31,7%
2.1.3	služební fond a spotřeba	524	314	59,9%
2.1.4	cirkulace časopisů	1 178	867	73,6%
2.2	Výpůjčky z jiných knihoven	520	46	8,8%

3. Provoz skladů

statistiky

Číslo	Služba	Požadavky		Kladně vyřízeno		Pož./Kl. vyř. v %		Expedováno svazků	
		2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002
3.	Celkem	98 089	80 106	95 750	78 407	97,6%	97,9%	105 937	86 069
3.1	z toho z depozitních skladů	11 679	6 508	10 648	5 735	91,2%	88,1%	14 339	8 951

4. Provoz reprografie

4.1 Přehled požadavků na reprografické služby nahrazující výpůjčku

Číslo	Údaj	2001	2002	02/01 v %
4.1	Vyřízeno požadavků celkem	30 287	24 079	79,5%
4.1.1	ve studovnách	10 420	6 601	63,3%
4.1.2	v laboratoři	19 867	17 478	88,0%
4.1.2.1	poštou	7 819	6 195	79,2%
4.1.2.2	osobně	6 680	5 128	76,8%
4.1.2.3	prostřed. WWW	5 368	6 155	114,7%

4.2 Výkon reprografické laboratoře (v kusech)

Číslo	Údaj	2001	2002	02/01 v %
4.2	Celkem	173 073	124 938	72,2%
4.2.1	kopie papírové	133 156	84 826	63,7%
4.2.2	zvětšeniny	1 599	2 554	159,7%
4.2.3	kopie elektronické ¹⁾	38 318	37 558	98,0%

¹⁾ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

4.3 Výkon pohotovostních kopírek (v kusech)

Číslo	Údaj	2001	2002	02/01 v %
4.3	Celkem kopírky	112 368	81 040	72,1%
4.3.1	všeobecná studovna	50 646	28 768	56,8%
4.3.2	referenční středisko	3 887	3 781	97,3%
4.3.3	hala služeb	15 276	8 158	53,4%
4.3.4	depozitní sklad	1 510	733	48,5%
4.3.5	služební	41 049	39 600	96,5%

5. Rešerše, písemné informace

5.1 Rešerše

Číslo	Druh	z referát. časopisů		z BD LAN STK		z BD na CD-ROM		z WWW		Celkem		02/01 v %
		2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	
5.1	Celkem ¹⁾	0	0	3	0	0	0	19	8	22	8	36,4%

¹⁾ od r. 2001 většina rešerší samoobslužných

5.2 Písemné informace (individuální)

Číslo	Údaj	2001	2002	02/01 v %
5.2	Poskytnuto písemných informací	7 810	9 618	123,1%
5.2.1	z toho e-mailem	7 092	9 385	132,3%

statistiky

6. Publikace (název publikace a měsíc vydání)

Seznam technických a přírodovědných časopisů objednaných do fondů STK, vybraných vysokoškolských knihoven a SVK na rok 2002. Praha, leden 2002

Výroční zpráva Státní technické knihovny 2001. Praha, červen 2002

Březen – měsíc internetu ve Státní technické knihovně. Praha, březen 2002

INVIK – „Knihovna na vašem stole“. Praha, březen 2002, aktualizace říjen 2002

Národní technická knihovna v Dejvicích. Praha, březen 2002, aktualizace říjen 2002

On-line databáze a časopisy v STK. Praha, březen 2002, aktualizace říjen 2002

Virtuální polytechnická knihovna. Praha, březen 2002, aktualizace říjen 2002

7. Počet vzdělávacích akcí, školení a seminářů

Číslo	Údaj	2001	2002	02/01 v %
7.1	Vzdělávací projekty celkem	15	22	146,7%
7.2	Vzdělávací akce celkem	84	72	85,7%
7.2.1	z toho interní	67	32	47,8%
7.2.2	pro odbornou veřejnost	17	40	235,3%
7.3	Počet hodin celkem	754	712	94,4%
7.4	Počet účastníků celkem	743	1082	145,6%

8. Počet registrovaných uživatelů a počet registrovaných návštěvníků STK

Číslo	Údaj	2001	2002	02/01 v %
8.1	Uživatelů registrováno celkem	49 228	51 616	104,9%
8.1.1	fyzičtí uživatelé	12 959	10 859	83,8%
8.1.1.1	instituce	36	38	105,6%
8.1.1.2	studenti	8 537	6 797	79,6%
8.1.1.3	cizinci	427	370	86,7%
8.1.1.4	ostatní	3 959	3 654	92,3%
8.1.2	registrovaní uživatelé poč. studovny	967	744	76,9%
8.1.3	virtuální uživatelé ¹⁾	197	225	114,2%
8.1.3.1	instituce	96	125	130,2%
8.1.3.2	jednotlivci	101	100	99,0%
8.2	Počet návštěvníků celkem	337 349	422 590	125,3%
8.2.1	fyzičtí návštěvníci	102 875	81 942	79,7%
8.2.1.1	všeobecné studovny	27 610	21 276	77,1%
8.2.1.2	referenčního střediska	4 856	3 858	79,4%
8.2.1.3	počítačové studovny	19 204	15 660	81,5%
8.2.2	virtuální návštěvníci	234 474	340 648	145,3%

¹⁾ v roce 2001 majitelé uživatelských kont INVIK, v roce 2002 majitelé uživatelských kont VPK

C. VIRTUÁLNÍ POLYTECHNICKÁ KNIHOVNA**1. Báze dat Virtuální polytechnické knihovny**

Číslo	Údaj	Počet záznamů			
		Stav 2001	Změny 2002	Stav 2002	02/01 v %
1.	Báze dat Virtuální polytechnické knihovny	4 998	2 908	7 906	158,2%
1.1	souborný katalog VPK	4 842	2 839	7 681	158,6%
1.2	báze dat majitelů uživatelských kont VPK	156	69	225	144,23%
1.2.1	z toho konta poskytovatelů služeb VPK ¹⁾	24	4	28	116,67%

¹⁾ v r. 2001 nebylo ve statistice uvedeno

2. Služby Virtuální polytechnické knihovny

statistiky

Číslo	Údaj	Stav 2001	Změny 2002	Stav 2002	02/01 v %
1.	Báze dat Virtuální polytechnické knihovny	4 998	2 908	7 906	158,2%
2.	Služby Virtuální polytechnické knihovny	5 441	7 019	12 460	229,0%
2.1	požadavky na kopie celkem	4 322	3 967	8 289	191,8%
2.1.1	z toho vyřízené z fondu STK	2 362	3 804	6 166	261,0%
	z fondu jiné knih. VPK	328	604	932	284,1%
	požadavky na MMS ¹⁾	1 119	3 052	4 171	372,7%
	z toho vyřízené ²⁾	988	2 572	3 560	360,3%

¹⁾ mezinárodní meziknihovní služby

²⁾ vyřizuje pouze STK jako servisní centrum VPK

obrazová příloha

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Národní technická knihovna v Dejvicích
výstava v budově VŠCHT
18. 2. – 1. 3. 2002

Národní technická knihovna v Dejvicích
výstava v budově VŠCHT
18. 2. – 1. 3. 2002

Březen – měsíc internetu uživatelské
školení ve školicím středisku STK
19. 3. 2002

Březen – měsíc internetu uživatelské
školení ve školicím středisku STK
19. 3. 2002

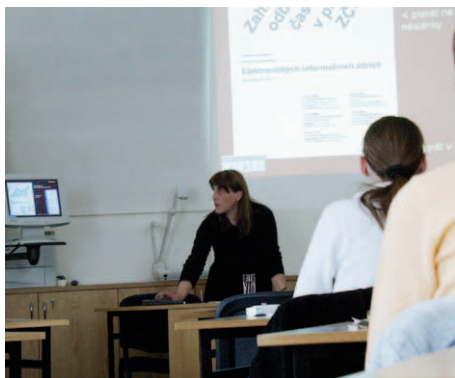

Březen – měsíc internetu vitrína STK
v průchodu Klementina

Březen – měsíc internetu výstava
fotografií prostor STK „před internetem
a dnes“

obrazová příloha

seminář Elektronické služby knihoven
teoreticky i prakticky 9. 4. 2002

Sasha Skenderija přednáší ve školícím
středisku 27. 5. 2002

rekonstrukce západní fasády východního
křídla Klementina červen – říjen

nová podoba WWW stránek STK
4. 7. 2002

rekonstrukce elektroinstalace v hale
služeb STK 15. 7. – 24. 9. 2002

povodně – pytle s pískem k ochraně skladu
knih v přízemí STK 12. – 18. 8. 2002

povodňové škody na fondu STK – knihárna
v Kralupech nad Vltavou srpen 2002

„informační systém“ provozu v Klementinu
22. 8. 2002

elektrocentrály na dvoře Klementina –
zdroje elektrické energie pro provoz STK
srpen 2002

obrazová příloha

rekonstruovaná hala služeb – obnovení provozu 24. 9. 2002

rekonstruovaná hala služeb – obnovení provozu 24. 9. 2002

NejTeK – interní časopis pro zaměstnance STK od září 2002 vychází každý měsíc

Audrone Glosiene (Universita Vilnius; Litva) na návštěvě ve školicím středisku 8. 10. 2002

kasička pro veřejnou sbírku Pomoc knihovnám umístěná v hale služeb říjen 2002 – březen 2003

schůzka účastníků programu LI01018 – školicí středisko STK 9. 10. 2002

z cyklu uživatelských školení pro veřejnost Elektronické služby STK ve školicím středisku 26.12. 2002

stotisící návštěvník počítačové studovny STK 4. 11. 2002

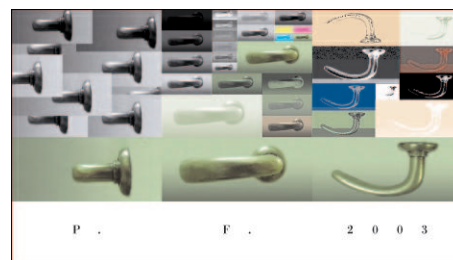
seminář Informační a komunikační technologie v knihovnictví – školicí středisko STK 3. 12. 2002

obrazová příloha

*(před)vánoční koncert pro zaměstnance
a uživatele STK v Zrcadlové kapli
Klementina 19. 12. 2002*

*Harmonia Mozartiana Pragensis –
(před)vánoční koncert pro zaměstnance
a uživatele STK 19. 12. 2002*

novoroční přání STK na rok 2003

ÚČELOVÁ PUBLIKACE
NEPRODEJNÉ

Výroční zpráva Státní technické knihovny 2002

Odpovědný redaktor PhDr. Miloslava Rupešová

Redakce Mgr. Lenka Kocánová Ing. Roman Ouzký (statistiky)
PhDr. Jan Bayer, CSc. Ing. Martin Svoboda

Podklady PhDr. Jan Bayer, CSc. PhDr. Zdenka Kloučková
Mgr. Mária Kolářová PhDr. Anna Patočková PhDr. Miloslava Rupešová
Ing. Martin Svoboda Mgr. Zuzana Švastová Ing. Marie Vadlejchová
Ing. Jiří Vild Mgr. Štěpánka Žižková

Foto Lukáš Kalivoda Mgr. Lenka Kocánová

© Státní technická knihovna 2003

Vydala Státní technická knihovna
Praha 2003